

ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ

АКАДЕМИЧНО ИНФОРМАЦИОННО ИЗДАНИЕ

БРОЙ 4(349), година XXIII

4 май 2005 година

АЗБУКА НА ВЕЧНОСТТА

НА СТР. 12

**ВЪЗРАЖДА СЕ
ИДЕЯТА ЗА
ОБЕДИНЯВАНЕ
НА ВУЗОВЕТЕ**

НА СТР. 4

**МИГРАЦИЯ,
МОДЕРЕН
НАЦИОНАЛИЗЪМ
И НОСТАЛГИЯ
ПО РОДИНАТА
В ЕПОХАТА НА
ГЛОБАЛИЗАЦИЯ**

НА СТР. 9

КАРИЕРИ 2005

НА СТР. 8

**СЛАВЯНСКИ
ДИАЛОЗИ**
2/3 **Авангардизмът**
2004 Списание за славянски език, литература и изкуство

*Излезе новият брой на сп. „Славянски диалози“.
Текстовете в него са посветени на авангардизма
в литературата, изобразителното изкуство и
музиката.*

**КОИ СА
ПРИНЦИПУТЕ
НА МОН
ЗА ФИНАНСИРАНЕ
НА НАУКАТА
ВЪВ ВИСШИТЕ
УЧИЛИЩА**

НА СТР. 2, 3

**МИТОВЕТЕ
ЗА БЪЛГАРСКИЯ
ПРЕХОД**

НА СТР. 9

**ПРЕДВАРИТЕЛНИ
КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ
ИЗПИТИ**

НА СТР. 19

**БРЪЩЛЯНЕНАТА ЛИГА И АМЕРИКАНСКИЯТ
МОДЕЛ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ**

НА СТР. 10, 11

**ДВАМА СТУДЕНТИ ОТ УНИВЕРСИТЕТА СА
ЕВРОПЕЙСКИ ШАМПИОНИ ПО КАРАТЕ**

НА СТР. 18

КРИТЕРИИ

ФИНАНСИРАНЕ НА НАУКАТА ОТ МОН

Проф. д-р Георги АНДРЕЕВ - заместник-ректор по Наука и международно сътрудничество

През последните две-три години в България с нарастваща загриженост се разисква въпросът за необходимостта от подобряване на условията за научни изследвания. Издадени бяха поредица от държавни документи, организирани бяха много семинари и дискусии, в които различни български държавни институции подчертаваха своята тревога за състоянието на науката у нас. Всички застават зад становището, че средствата за наука трябва да се увеличават, за да се съобразим с решението на Европейския съюз страните от общността да дос-

След като МФ увеличава всяка година средствата за МОН би трябвало да се очаква, че институционалното финансиране на ВУ също трябва да нараства. Прегледът на данните в Държавен вестник (ДВ) от последните 4-5 години показва, че средствата за някои от ВУ последователно се увеличават, докато на други се намаляват. Например, за последните четири години субсидирането на науката в ПУ „Паисий Хилендарски“, ШУ „Константин Преславски“, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, ЮЗУ „Св. Иван Рилски“ се намалява системно, което се вижда от данните в табл. 1. От тях следва, че през разглеждания период общата издръжка, предоставяна от

България.

За същия период, обаче, субсидирането на науката в някои университети е значително увеличено; както се вижда от данните в табл. 2 нарастването за някои ВУ е от 1.2 до над 3 пъти!

Опитът ни да установим от какви принципи се е водил МОН при определяне на сумите за различните ВУ остана безуспешен; на нашите официални запитвания кой отдел или лица от МОН е определял целевите средства за наука не беше отговорено. Затова тук правим усилие да дефинираме по-общи принципи, които МОН би трябвало да следва, за разпределяне на средствата за наука за ВУ у нас. Под-

тигнат до отделянето на 3% от своя брутен вътрешен продукт за наука до 2010 година; България стои в момента много далеч от тази цел със своите 0.3-0.4 %.

В съответствие с това Министерството на финансите (МФ) осигури известно, макар и малко, увеличение на субсидирането за последните три години за Министерството на образованието и науката (МОН). От своя страна МОН прилага два подхода за финансиране на науката във висшите училища (ВУ) в България: институционално и проектно. В първия случай се дават определени суми за всяко ВУ, докато при проектното финансиране се обявяват конкурси по различни програми, по които учените от цялата страна кандидатстват със свои проекти.

Принцип 1: Финансирането да съответства на мащаба на ВУ, т.е. на броя на студентите, съответно на броя на преподавателите в него.

Принцип 2: Да се осигурява по-високо финансиране за ВУ с медицинска и с техническа насоченост.

Основанията за въвеждане на първия принцип са очевидни, на втория - е обстоятелството, че за извършване на научни изследвания в областта на инженерните науки и на медицината се изискват повече средства, отколкото в социалните, например. Веднага трябва да се отбележи, обаче, че по-високото финансиране трябва да бъде в сила и за природните специалности в класическите университети. То следва да е близко по равнище до финансирането на техническите специалности в инженерните ВУ. Например, финансирането в областта на Инженерната физика, Молекулярната биология и други университетски специалности ще трябва да е съпоставимо по стойност с това на инженерните специалности в техническите ВУ.

При сравнителния анализ по-долу аз ще използвам показателя средно-приравнен брой студенти държавна поръчка по две причини: 1) този брой е категорично определен от МОН за всяко ВУ в Държавен вестник, докато броят на щатните преподаватели е неизвестен; 2) меж-

ду броя на студентите и броя на преподавателите би трябвало да има определена връзка; може би не право пропорционална, но във всеки случай приблизително такава.

Първите два принципа считам за най-важни, затова ще коментирам на тяхна основа някои от числовите данни за целевото финансиране за Наука на ВУ у нас, дадени в ДВ за бюджета на МОН през съответните години.

За ПУ „Паисий Хилендарски“ МОН определи за 2005 година 7562 средно-приравнен брой студенти; този брой практически не се променя от 15 години насам. От тези 7562 студенти 1837 се обучават в нашите природо-математически факултети Математика, Физика, Химия и Биология. Във всеки от тях се водят занятия по няколко специалности; общо 14 броя. На табл. 2 представяме данни за финансирането по години на онези ВУ в България, които имат приблизително същия брой студенти, както тези от нашите природни специалности, т.е. около 1800 души. Нека повторя: посоченият брой студенти в табл. 2 за МГУ, УТХ и АУ са всичките студенти, които те имат, за разлика от посочените за ПУ, които са само от природо-математическите дисциплини. Да добавя още нещо: нямам сведения дали всички студенти на МГУ, УТХ и АУ, посочени в табл. 3, се обу-

Таблица 1. Финансирането за Наука от МОН (в лв.) за някои от класическите университети в България

	ПУ	ЮЗУ	ВТУ	ШУ	МОН - издръжка
2002	77 940	61 250	57 561	50 000	
2003	72 108	60 591	55 175	53 477	211 609 000
2004	67 213	51 365	44 581	43 521	216 662 000
2005	52 672	50 316	17 468	17 052	227 798 000
Промяна в %	- 32 %	- 18 %	- 70 %	- 66 %	+ 7 %

МФ за МОН, нараства, докато за посочените ВУ тя силно намалява. С приблизително същите пропорции се намалява финансирането и на някои други ВУ в

реждането няма претенции да бъде възприемано, като низходящ ред на важност предвид на това, че някои от ВУ в България се отличават с определена специфика.

Таблица 2. Финансирането за Наука от МОН, за някои избрани ВУ в България

	СУ	ТУ-Соф	РУ	ХТМУ	УНСС
2002	207 726	221 975	71 540	51 268	182 765
2003	479 439	432 210	45 403**	52 111	182 765
2004	894 035*	499 494	107 056	61 530	203 946
2005	788 194	538 221	115 357	66 301	219 759
Повишение 2002:2005	279 %	142 %	61 %	29 %	20 %
	3.8 пъти	2.4 пъти	1.6 пъти	1.3 пъти	1.2 пъти

* ако се вземе за база на изчисленията 2004 година - 4.3 пъти.

** ако се вземе за база на изчисленията 2003 година - 2.5 пъти.

КРИТЕРИИ

ЗА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В БЪЛГАРИЯ

Таблица 3. Финансирането за Наука от МОН за ВУ в България с общ брой на студентите в техническото направление от около 1800 човека.

	ПУ- 1837 от общо - 7562	МГУ- 1712	УХТ- 1874	АУ- 1862
2002	77 940	49 036	37 843	44 323
2003	72 108	37 405	40 889	84 273
2004	67 213	42 800	91 244	123 974
2005	52 672	33 541	98 318	479 837*
Промяна в %, 02:05	- 33 %	- 32 %	+ 160 %	+ 983 %

*Ректорът на АУ ни съобщи, че в ДВ е допусната грешка; сумата е около 135000 лв.

чават в чисто технически специалности.

От данните в табл.3 следва, че докато субсидията за ПУ и МГУ намалява с над 30% за проследените 4 години, то тя нараства за УХТ с 2.6 пъти, а за АУ - 10.8 пъти. От Ректора на АУ узнахме, че в ДВ е допусната грешка и всъщност средствата, които те ще получат през 2005 г. са около 135000 лв. Кое ще рече, че увеличението за разглеждания период е най-малко 3 пъти. Това същото би могло да се изкаже още и по следния начин: УХТ и АУ, Пловдив, които, взети заедно, по мащаб са приблизително колкото ПУ, получават 5.6 пъти по-голямо финансиране за Научни изследвания! Очевидно е, че ако от Комисията са спазвани посочените два основни принципа на разпределяне на средствата от МОН, такъв парадокс би бил недопустим.

Установените несъответствия стават още по-фрапирани, ако се вземат под внимание някои от по-общите съображения за разликата между проектното и институционално финансиране. Защото пълната формулировка на МОН за финансирането на науката, дадена в ДВ е следната: субсидия за присъщата на ВУ научна или художествено-творческа дейност, издаване на учебници и научни трудове. Това прецизиране се налага от обстоятелството, че в класическите университети е особено нало-

жително да се подкрепя художествено-творческата дейност. Освен това специалистите от хуманитарните специалности на класическите университети нямат достъп до проектното финансиране, което в повечето случаи е насочено към приоритети от областта на природните и инженерни науки. Затова тук можем да изкажем едно допълнително съображение/принцип:

Институционалното финансиране трябва да проявява по-голяма отзивчивост към ВУ, и мащи за мисията развитие на научните направления с национално значение. А това са БАН и класическите университети в България.

Би могло да се изкаже предположението, че намаляването на средствата за класическите университети, посочени в табл.1, се дължи на съобразяване с третия изказан принцип - световната известност на ВУ.

По света са разработени различни начини за извършване на класирания на ВУ, като най-масово се възприемат показателите брой на статите и на техните цитирания от чужди автори, регистрирани от Американския институт за научна информация (ISI). Тези данни се използват за градиране на университетите в отделни страни, както и в международен план, което пък подреждане влияе пряко върху интереса на желаещите да се обучават в тях.

На основата на тези разсъждения може да се въведе трети принцип на разпределяне от МОН на средствата за наука за ВУ:

Принцип 3: *Средствата да са в съответствие със световната известност на ВУ така, както тя е отразена от независими организации извън страната.*

Въвеждането на този принцип се обосновава от виждането, че държавата трябва да субсидира учениците от онези ВУ, които я представят най-добре пред световната общественост. Разбира се, много добре би било да се въведе обратният принцип: да се подкрепят повече онези ВУ, които са по-слаби, за да се създаде конкурентна среда. Това, обаче, може да си позволи само богата държава, в каквата няма изгледи скоро да се превърнем, освен това броят на ВУ в България е непропорционално голям.

Нашите проучвания за интервала 1984-2004 година за броя на статиите, регистрирани в ISI за научните институции от България, показаха, че последните се подреждат по следния начин в съответствие с броя на техните публикации:

1. БАН;
2. СУ „Климент Охридски“;
3. Медицински университет-София;
4. ХТМУ;
5. ПУ „Паисий Хилендарски“.

За всички проследени пе-

риоди ПУ „Паисий Хилендарски“ се явява на 5 място!

От последните данни, а също и от онези в табл. 1 и табл.2 се вижда, че четвъртият и петият в градирането, ХТМУ и ПУ, получават общо финансиране, колкото е онова на РУ „Ангел Кънчев“, който обаче не се класира нито на шесто, нито на седмо място. Класираният се на шесто място е всъщност ТУ-София, който пък получава 5 пъти повече средства от четвъртия и петия взети заедно!

Въз основа на представените данни могат да се направят следните изводи:

1. При разпределяне от МОН на целевите средства за Наука за ВУ в България, макар да се следват някои по-обща тенденции, не се спазват определени принципи.

2. При определяне размера на субсидията за Наука за класическите университети е наложително да се вземат под внимание тяхната специфика, както и данните за техните природни специалности.

3. Системното намаляване през последните години на финансирането за науката от МОН само за някои ВУ в България е не само необяснимо. На фона на увеличеното субсидиране за други ВУ то е в буквалния смисъл на думата скандално.

Послелов: *На съвещанието на Съвета на Ректорите на 11 март 2005 година от ректорите на РУ „Ангел Кънчев“ и ТУ-София ми беше казано, че те са получили в края на 2004 година по 80 000 лева допълнително субсидиране за Наука. Някои други ВУ са получили също допълнителни средства. Забележително е, че посочените суми са по-големи по абсолютна стойност от цялостното годишно финансиране на ПУ „Паисий Хилендарски“. Отправихме официално запитване към МОН кои ВУ в България са получили допълнителна субсидия, с какви суми, кой е определил това и въз основа на какви критерии. До сега не сме получили отговор.*

СТРУКТУРИ

ОТНОВО СЕ ВЪЗРАЖДА ИДЕЯТА ЗА ОБЕДИНЯВАНЕ НА ВИСШИ УЧИЛИЩА

Крум КРУМОВ

България, 1998 година, месец януари. Просветният министър свиква Съвета на ректорите, на който предлага сливане на българските ВУЗ-ове. Случката остава в историята като „шокова терапия„ - необмислен експеримент, чието време още не е дошло...

България, 2005 година, месец март. Бившият ректор на бившото ХТИ в София и настоящ заместник-министър на образованието и науката проф. Камен Велев реши да извади старите епруветки на предшественика си. Отново се заговори за „голямото университетско сливане“.

Според програмата на МОН, до 2007 година сто и двадесетте вузовски структури трябва постепенно да се слеят, а филиалите и колежите да затворят врати. Целта е да се създадат стабилни образователни институции, които да бъдат конкурентноспособни на европейските университети. Според проф. Велев броят на желаещите да получат родно образование чувствително намалява. Този факт се обяснява с демографския срив, а въвеждането на оценката от матурите (това

ще стане през 2007) като вход за университета допълнително ще намали броя на желаещите. От Министерството прогнозират рязък спад на интереса към родните ВУЗ-ове, а причината щяла да бъде в приблизителното изравняване на таксите за европейските и нашите университети след влизането ни в Европа. Логичното следствие е, че приходите на университетите чувствително ще намаляват. Проф. Велев твърди още, че ВУЗ-овете сами трябва да узреят за окрупняване-

то, за да се получи то по естествен път. Същият прогнозира, че това ще се случи след 2 години, когато изтича мандатът на сегашните ръководства. От МОН казват, че обединението е неизбежно, но какво мислят потърпевшите страни? Ректорите на по-малките ВУЗ-ове се обявиха твърдо против.

За мнение относно участието на ПУ в университетската въртележка потърсихме проф. Куцаров. Позицията на ректора е, че няма смисъл от подобно териториално сливане, защото нито един от университетите в Пловдив няма желание да се обединява с никого. Дори гласените за „най-лесно обединяеми“ ВИХВП и ВСИ нямат подобни мераци.

Разбира се, за нас е важен ПУ, който е достатъчно голям и гъвкав, за да може да си позволи да не се съобразява с никого. „Ние нямаме подобни аспирации“ - казва проф. Куцаров и подчертава,

че един евентуален процес на окрупняване трябва да бъде почувстван. Като пример за неуспяла териториална асоциация професорът посочва Русенския университет.

„По-скоро съм за професионално обединение на сродни университети, например такива с икономически специалности“ - допълва проф. Куцаров. „Ако има обединение, то не трябва да бъде на всяка цена. Университетските преподаватели могат да бъдат спокойни - обединението не застрашава работните им места.“

Като положителна страна на евентуалното окрупняване проф. Куцаров изтъква възможната поява на по-стабилен научен потенциал, който да може да решава по-мощни научни задачи!

Засега медийната буря около университетите е в затишие. Въпросът е докога самите университети ще бъдат в това състояние?...

КАК ДНЕС ДА ПРЕПОДАВАМЕ ЛИТЕРАТУРА?

Д-р Соня РАЙЧЕВА

По инициатива на катедра „Методика на обучението по български език и литература“ и РИО в лицето на експертите П. Хаджиничев и Г. Делов в Пловдивския университет гостува доц. д-р Радослав Радев - завеждащ едноименната катедра във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и автор на монографии, методически анализи и литературни изследвания. Интерпретаторският му стил е новаторски, изненадващ с алтернативни творчески обобщения и изводи. Известността на госта събра на 20 април в 6. аудитория колеги от Филологическия факултет, учители, преподаващи литература в среден и горен курс, ученици от НХГ „Св. св. Кирил и Методий“, журналисти, писатели, приятели на литературата.

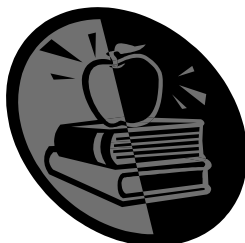
Темата на своеобразната лекция бе „Съвременни проблеми в преподаването на литература“. Доц. Радев бе

представен от гл. ас. д-р Димитър Кръстев, който акцентира върху нетрадиционния подход на госта към дисциплината Методика и на уменията за владене на аудитория. Слушателите сами се убедили в това по време на лекцията, прераснала в дискусия. Лекторът очерта спецификата на литературата като изкуство. Наблегна върху дилемата от мисъл и спонтанност, представяйки ги в умерена опозиция. Изрази становище, че в училище губим учениците си, докато рационализираме текстовете и интерпретирането им. Ще ги приобщим повече към словесното изкуство, ако им позволим да откриват спонтанно текстовете, защото „словото

е усмивка, която пътува към душите им“ (този надпис бе изписан върху едното лице на картонената риза, с която гостът провокира още в началото присъстващите). Да се мисли в образи е в стила на българина още от времето на П.Р.Славейков, за яви доц. Радев, тогава защо не стимулираме учениците спонтанно да осмислят образно усвоеното? Да откриват „ключовете“ на авторския дух, идещ отвътре чрез тях? Защото, само когато душите се отворят при породената спонтанност - се раждат образи. Гостът обърна внимание и на четенето днес. То не може да бъде глобално, достатъчно е да общуваме с фрагменти от прочетените

текстове, за да се усвои новата форма на общуването с учениците. Доц. Радев апелира за системното прилагане на ситуативната методика - верен път към ученически интерес и оценностяване на литературните образци.

В създадената дискусийна атмосфера свои гледни точки изрази доц. д-р И. Чобанов, доц. д-р Ж. Иванов, Г. Делов, П. Хаджиничев, гл. ас. Ф. Бойкова, базови учители и студенти. Аудиторията бе видимо удовлетворена от пълноценното и ползотворно общуване. Доц. Радев отново е поканен и през юни ще изнесе спецкурс върху литературните тестове. Подобни инициативи доказват своята необходимост, защото са израз на университетско методическо обединение, което спомага да се актуализира и трансформира преподаването на език и литература според променящите се интереси, потребности и вкусове.

ПОГЛЕД

ЗА УНИВЕРСИТЕТСКИТЕ РЕФОРМИ

(есето на Хосе Ортега-и-Гасет „Мисията на университета“ и връзката на проблемите, изложени в него, с нашата съвременност)

Веселина НИКОЛОВА

IV курс, Славянска филология

Проблемите на образованието, за които пишат Ортега-и-Гасет и Коменски, са толкова актуални за тяхното съвремие, колкото и за нашето. Оттук става ясно, че пред реализирането на университетските и училищни реформи има достатъчно трудности, които остават непреодолени независимо от времето и различните социално-икономически условия.

На първо място в есето на Ортега-и-Гасет „Мисията на университета“ се поставя въпросът доколко ролята на университетското образование е обвързана с цялостното развитие на страната. Университетът не е изолирана институция и ако всичко останало в държавата е в окайно положение, не може да се очаква много и от него. Политическите, социалните и културните проблеми се привнасят и в образованието и разрушават стойността и ефективността на образователния процес. Казано с думите на Ортега-и-Гасет, училището зависи от обществената атмосфера повече, отколкото от изкуствено създадения педагогически дух.

Вторият проблем, който е разгледан в есето, е свързан с факта, че тези, които получават университетско образование, не са всички, които са могли и е трябвало да получат такава. Пренесен на българска почва, този проблем може да бъде формулиран и по друг начин - не всички, които получават висше образование, всъщност трябва да получат такава. За Ортега-и-Гасет университетът представлява трудно оправдаема и трудно защитима привилегия, но днес той е и доста щедро раздавана такава.

По-нататък в есето Ортега-и-Гасет насочва вни-

манието ни към връзката на съвременните университети със Средновековието. Университетът през Средновековието е имал за цел да възпитава в култура, да създава съвкупност от убеждения, характерни за времето, които не са имали

за цел да формират добър специалист, както е днес, а да създадат човека, рожба на своето време. По времето на автора тази връзка все пак се е усещала или е била критерий за качеството на образованието. В наши дни тя е трудно доказуема. Според него именно тя изпълва понятието висше образование със смисъл, защото в средновековния тип университети се е преподавала системата от идеи на тогавашния човек за света и тя му е помагала да изгради смислено и пълноценно живота си. Амбицията на

образованието е била далеч по-голяма от това да „украши ума и да дисциплинира характера“. Усложненото професионално обучение премахва почти напълно преподаването на култура. Този факт, който авторът нарича „варварство“, има значение, когато разберем, че всяко едно общество има нужда от личности, а не само от специалисти, защото точно личностите упражняват влияние в него и те трябва да го правят от висотата на времето си. Затова Ортега-и-Гасет застава на позици-

го да няма нищо, което да не възниква от общия корен.

Следващият проблем е дали студентът може да усвои дори отчасти това, което му се преподава в Университета. И тук по разбирания Ортега-и-Гасет е близо до Коменски, според когото ученикът, респективно студентът, трябва да се занимава само с нещата, които действително ще му бъдат полезни и всичко трябва да бъде устроено според мярката на разума, паметта и езика на учащия се. По мнение на испанския философ университетът трябва да се съотнася към средния човек със средни дарби. Действителният живот с неговите потребности трябва да е отпраздната точка на образованието.

Според автора оттук прозвучава и парадоксът, че в Университета се обучават едновременно хора, които ще се занимават с наука, и такива, които ще се занимават с преподаване. Същностните разлики в двете насоки на обучение предполагат разграничаването им, което за съжаление не е налице нито в съвременния български университет, нито очевидно в университета от времето на Ортега-и-Гасет. Науката е нещо различно от културата, която, както стана ясно, е автентичната цел на университета, и затова нейното място трябва да е много прецизно локализирано в него.

Тези изисквания на Ортега-и-Гасет за функционирането на университета са предпоставките той да се превърне в истинска „духовна власт“.

ФОРУМ

Третият международен панаир на образованието премина под девиза „Знанието ражда победители“

Организаторите - Европейски колеж по икономика и управление и Международен панаир - Пловдив, се постаряха да предоставят всички условия за пълноценна изява на участниците, а от друга страна - кандидат-гимназистите и кандидат-студентите да получат максимално точна и изчерпателна информация за възможностите за обучение както в България, така и в чужбина. Богата беше и съпътстващата програма, която включваше две кръгли маси по проблеми на образованието, презентации, спектакли, безплатни изпитни тестове, два конкурса, томбола и др.

Със самостоятелен щанд на панаира участваше Пловдивският университет, свои експозиции бяха подготвили и Факултетът по математика и информатика, Факултетът по икономически и социални науки и Педагогическият факултет.

В рамките на съпътстващата програма бе кръглата маса на тема „Висшето образование в неговия европейски контекст“. Организаторите от Асоциацията на частните висши училища и Европейския колеж по икономика и управление бяха маркирали няколко основни тези, отнасящи се до мястото на България в „Болонския процес“; политиката на държавата за коледжите в системата на висшето образование; правната рамка за управление и развитие на висшето образование; националната система за оценка и акредитация.

С подписването на Болонската декларация от 19 юни 1999 г. България стана една от страните, включили се в изграждането на Европейска зона на висшето образование (ЕЗВО) и на Европейски пазар на висше образование и научни изследвания. Времето за реализация на този проект беше очертано в рамките на „първата декада на третото хилядолетие“. Шестте основни цели, заложи в деклара-

Третият международен панаир на образованието се проведе от 15 до 17 април в Пловдив. В него взеха участие над 170 образователни институции. За все по-големия интерес към този форум, за чиято организация отново основна роля има проф. д-р Мариана Михайлова, говори както прогресивно нарастващият брой, така и разширяващата се география на участниците, които бяха от 18 страни и четири континента. Друг факт, потвърждаващ гореказаното, е включването на образователния панаир в световната панаирна мрежа от следващата година.

цията от Болоня са:

- възприемане на система от лесно разграничими и съпоставими образователни степени;

- възприемане на система, базирана върху два основни цикъла (бакалавърски и следбакалавърско обучение);

- въвеждане на система от

- поставимост и привлекателност в европейската зона на висше образование. Идеите, формирани в Болоня и Саламанка, бяха доразвити на срещата на европейските образователни министри в Прага през 2001 г. Там бяха изведени три важни насоки на бъдещите съвместни усилия:

Студентите, участвали в подготовката и презентацията на експозицията на Факултета по математика и информатика

- кредити;

- стимулиране на мобилността;

- стимулиране на европейското сътрудничество в областта на осигуряването на качество;

- стимулиране на европейското измерение във висшето образование.

Конгресът в Саламанка (март, 2001 г.) на европейските образователни институции определи качеството като базисно условие за доверие, релевантност, мобилност, съ-

1. Въвеждане на обучение за цял живот като основна характеристика на Европейската зона на висше образование.

2. Интегриране на студентите като компетентен, активен и конструктивен партньор в изграждането и оформянето на ЕЗВО. В зоната на разширяване студентите са най-важният фактор, генериращ академични реформи.

3. Глобално разпространение на привлекателните характеристики на ЕЗВО, базирано върху обща рамка на

квалификация, ясни механизми за осигуряване на качеството и акредитацията, както и чрез ориентирани към бъдещето информационни системи и технологии.

Множеството от изказванията на участниците в конференцията, сред които бяха проф. Мариана Михайлова - заместник-ректор на Пловдивския университет, проф. Йорданка Кузманова - председател на Съвета на ректорите, проф. Ана Недялкова - председател на Асоциацията на частните висши училища, проф. Никола Балабанов - представител на НАОА, д-р Младен Влашки, доц. Лъчезар Стоянов от НБУ, доц. Григорий Вазов от УНСС, доц. Аксентия Замфирова - декан на ФИСН, депутатите Иван Иванов и Атанаска Тенева, визираща именно състоянието и развитието на българското висше образование в контекста на решението от Болоня. Сред най-дискутираните проблеми по традиция от последните години бяха Законът за научните степени и научните звания и Законът за висшето образование. Изказани бяха мнения за приватизацията на държавните висши училища, необходимостта от засилване на двустранните връзки между бизнеса и образователните институции, въвеждането на национален рейтинг за висшите училища и др.

Ясно е, че не само България, а и цяла Европа върви към изключително сериозни промени във висшето образование. Предварителните очаквания са мащабните реформи да засегнат стотици милиони души, а най-подготвени за промените ще се окажат тези от образователните институции, които първи изградят работещи структури, съобразени с общоевропейския модел на висше образование.

„Пловдивски университет“

ЛИЧНОСТИ

СЛОВЕНСКИ СОЦИОЛОГ БЕ ИЗБРАН ЗА ПОЧЕТЕН ДОКТОР НА УНИВЕРСИТЕТА

Проф. д-р Йосип-Растко Мочник от Люблянския университет, Словения, е новият доктор хонорис кауза на Пловдивския университет. Тържествената церемония по удостояването му с почетната титла се състоя на 28 март в 6. аудитория. Мотивите за това представи доц. д-р Мария Шнитер - декан на Философско-историческия факултет, по чието предложение бе неговото избиране. Ректорът проф. д-р Иван Куцаров връчи почетния диплом, който бе огласен на старобългарски от гл. ас. д-р Христина Тончева. Проф. Мочник произнесе академично слово, озаглавено „Предаване и производство на знанието в съвременния университет“.

Йосип-Растко Мочник, професор по социология на културата в Люблянския университет, през 2004 г. навърши 60 години. Той е автор на над 250 публикации на 13 езика по социология на културата, социология на литературата, философия на езика, теория на дискурса, семиотика, теоретична антропология, теоретична психоанализа и политическа теория. Сред тях се открояват книгите му „Изследвания по социология на литературата“ (1983), „От дума на дума: изследвания върху философията на обикновения език и механизмите на идеологията,“ (1985), двата тома с есета „Extravagantia“ (1994-1995), „Три теории - идеология, нация, институция,“ (1999), „Засрещания: истории, преходи, вярвания“ (на български език; 2001) и „Теория за политиката“ (2003). Чел е лекции и курсове в 17 университета в све-

Момент от тържествената церемония

та.“

Проф. Мочник е съосновател и член на Сената на INSTITUTUM STUDIORUM HUMANITATIS - Любляна (независим институт за изследвания и обучение на докторанти), както и съпредседател на Международния борд на директорите

на Института за критически социални изследвания към ПУ „Паисий Хилендарски“ и фондация „Критика и хуманизъм“, България. Той е основател и главен редактор на книжната поредица "&" (издателство DZS, Любляна), съосновател и член на редколегията на издателство STUDIA HUMANITATIS, както и на издател-

Мочник започва дългосрочното сътрудничество между Факултета за социални науки на Люблянския университет, катедра „Етнология и социология“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ и Института за критически социални изследвания. През 2000 г. стартира проектът за въвеждане на съвместен курс по социология на всекидневието в Люблянския и Пловдивския университет, в рамките на който се осъществява и досега академичен обмен на лектори и докторанти. През 2002 г. в рамките на същия проект в София и Пловдив се проведе конференцията „Парадигми в социологията на всекидневието“, а през 2002 и 2003 г. (съвместно с Transeuropeennes, Париж) в Любляна и Пловдив - международни докторантски семинари по история и историческа социология на социализма. През 2003 г. в Пловдив проф. Мочник бе лектор на съвместния курс „Практическа логика и комуникативна рационалност“ за докторанти от Люблянския и Пловдивския университет; през 2005 г. предстои продължение на този курс под надслов „Тяло, име и практическа логика“.

„Пловдивски университет“

Във връзка с националния празник на Република Гърция (25 март) в Пловдивския университет гостува посланик Прокопиос Мандзуранис. Пред студенти и преподаватели от специалностите Балканистика и Български език и новогръцки език и в присъствието на ректора проф. д-р Иван Куцаров той изнесе лекция на тема „Андреас Калвос и гръцката революция“.

Андреас Калвос е гръцки поет, в чието творби основният мотив е любовта към родината, изразена най-добре чрез неговия стих: „Свободата предполага добродетел и

Посланикът на Република Гърция изнесе лекция по случай националния празник на страната

смелост“. Калвос е роден през 1792 г. на остров Закинтос, където научава гръцки и малко италиански (за няколко века, до края на XVIII век, островът е бил венецианска колония, след това минава към териториите, завладени от Наполеон, а до 1864 г. е във владение на Англия). За да продължи образованието си, отива в Италия, нещо оби-

чайно за епохата, където негов покровител е гръцко-италианският поет Угос Фосколос. Дватама заедно заминават за Лондон, където Калвос преподава гръцки и италиански. От Англия се завръща в началото на Гръцката революция, а по-късно заминава на дипломатическа мисия в Париж. След това отива във Виена, където написва 10

оди, преведени на френски език. Връща се в Париж, където написва още десет оди, посветени на Лафайет. Към края на революцията отива на о. Керкира и остава там в продължение на много години, като преподава в Йонийската академия. Умира в Лондон през 1867 г.

„Пловдивски университет“

ПРЕЗЕНТАЦИЯ

„Кариери(сти)“ 2005 в Университета

Крум КРУМОВ

Всяка седмица в Ректората на ПУ се провеждат различни презентации, форуми и събирания. Всяка седмица университетът става трибуна на нечи възгледи (било то политически или философски), интегративни програми и публикувана душевност. Общественият живот в аудиториите кипи, а под университетската катедра качествените възприематели жадно попиват всяка капка подхвърлена мъдрост. Думата „качествени“ употребих свършено умишлено, във връзка с провеждащите се в университета така наречени „среци-разговор“. Всяка от тях, независимо от естеството си се радва на средна посещаемост. Но ето какво се случи в седма аудитория на 14.04.2005 г.

Твърдо решени да ни подготвят за предстоящия форум „Кариери 2005“, организаторите на същия тръгват да хвърлят малко „захранка“ из пловдивските вузове. Не знам как е било при колегите, но отдавна никой не беше виждал толкова народ, в която и да е аудитория. В конкретния случай „по шевовите“ се пукаше седма. Един час преди форума седмичните места вече нямаше, а малко преди началото, жадните за бизнес кариера запълниха и последното местенце в пространството между катедрите.

Добре, че нямаше ни един от „предлагашите“ духовна храна на студентите! При вида на препълнената аудитория щеше да реши, че „стоката“ му не струва. Затова пък някой беше казал, че вътре раздават десертчета и... вече знаете какво се случи!

Но да се върнем към перспективната лекция. Разбира се не само десертчетата бяха докарали тук желаещите за по-добър живот и висока корпоративна култура. Накратко казано: „американската мечта“, навестила отдавна вече Европа, почука и на нашите порти. От Министерството й отвориха и си я кръстиха „The bulgarian dream programme“. Това направи възможна появата на on-line програми като „Job Tiger“ и staj.bg. Ръководителите на последните направиха миналата година форума „Кариери“, който осигурява на студентите и вече висшистите стажове и

възможност за добра кариера. Идеята да се посетят учебните заведения преди тазгодишния форум имаше за цел да подготви желаещите да се явят на интервю. А те бяха много. Ако половината от тези, които знаеха защо са в седма аудитория, са посетили „Кариери 2005“, то тогава организаторите са имали успех.

Да ни разходи из дебрите на бизнеса и корпоративните структури, бе дошъл г-н Петров, оперативен директор на Job Tiger. За много от присъстващите това бе човекът, който ще осъществи мечтите им. За други, той просто си изпълняваше задълженията, т.е. да бъде възможно най-информативен относно това как ние сами да си помогнем при намирането на работа. Ето и стъпките на бъдещия слушател:

*самооценката - за да преминаем към търсене на работа в сферата на бизнеса, най-напред трябва да оценим реално възможностите си, плюсовете и минусите, които притежаваме. За целта трябва да отговорим честно на около 20 въпроса, чиито отговори ще ни насочат какъв тип работа е подходяща за нас. Заинтересованите сигурно вече са се снабдили с тях, а за онези, които не са - има ги в www.JobTiger.bg. Важно е да си дадем сметка какво умеем да правим добре и какво

ни прави уникални. Постиганията не са толкова важни. Решаващ е потенциалът!

*проучване пазара на труда: за да сме полезни, препоръчително е да се регистрираме в базата данни на желаната от нас фирма. Ако отговаряме на изискванията и имат нужда от нас, ще ни потърсят. Следенето на обявите е друга необходима проява на активност от наша страна. Добрата обява можем да различим по точното описание на свободната длъжност и изисквания към кандидатите.

*curriculum vitae създава първото впечатление на работодателя за нас, затова трябва да бъде изрядно, т.е. да е достоверно, да бъде добре оформено и реали-

тично. Това ще накара работодателя да ни извика на интервю. Автобиографията трябва да включва минимум четири основни категории информация:

лични данни, професионален опит (не е задължителен), образование и допълнителни умения. Към последните спадат чуждите езици, работата с компютърен софтуер, уменията за комуникация и аналитичният подход. В доброто CV е желателно да има изброени постижения, като участие в проекти, получени награди и т.н. Особена важност се придава на препоръките, които могат да ни дадат бивши работодатели, преподаватели или публични фигури. Най-добрата препоръка е устната, защото личният контакт оказва по-голямо влияние.

*мотивационното писмо е от решаващо значение. То трябва да бъде убедително и да изразява собствения ни стил. Мотивацията се схваща като собствен рекламен клип, затова основното й качество трябва да бъде оригиналността.

*интервюто е първата от последните стъпки към работата. В различните фирми броят на интервютата е различен, обикновено стигат до три. Тук също трябва да влезем в определена матрица:

- външен вид - чисто, спретнато и ненаатрапчиво облекло. Дамите да внимават с късите поли, деколтетата и силните парфюми. Мъжете - без брада, вратовръзката не е задължителна. Умереност преди всичко.

- поведение - тренирайте пред огледалото! Без гипс и фамилиарничене. „Бъдете естествени!“

- представяне - ясна дефиниция на възможностите. Слабостите могат да бъдат понякога предимство!

- информираност - прегледайте сайта на фирмата преди интервюто. Прави добро впечатление, ако се знаят някои неща.

- точност - закъснението е смъртоносно. Разходете се до офиса предния ден. Сигурност, пет минути по-рано.

- какво да носим на интервюто? - копия от всички представени документи, както и дипломи, отличия, сертификати. Добре е да се водят записки по време на интервюто.

- нашите въпроси - трябва да бъдат свързани с фирмата и мястото, за което кандидатствате. Въпроси като „колко ще ми е заплатата“ не са уместни.

- въпросите към нас - повечето са провокативни и имат за цел да ни извадят извън равновесие, за да се разбере как реагираме в кризисни ситуации. Можем да ги намерим в www.JobTiger.bg.

Така изглеждат част от изискванията в бизнес гилдията. На онези, които им предстои „да се продадат“ чрез следващите „Кариери“, пожелавам успех, а на тези, които вече са го направили - честито!

КОНФЕРЕНЦИЯ

МИГРАЦИЯ, МОДЕРЕН НАЦИОНАЛИЗЪМ И НОСТАЛГИЯ ПО РОДИНАТА В ЕПОХАТА НА ГЛОБАЛИЗАЦИЯ

Милена ДИНЕВА

От общо седемнадесетте изследователи, които представиха своите доклади, десет бяха чуждестранни. Пловдивският университет бе представен от четирима учени. Доц. д-р Живко Иванов презентира своето изследване върху модерната българска идентичност, икономическата емиграция в чужбина и породената от нея носталгия. Работата на Милена Кацарска бе посветена на съвременните български учебници и тяхната роля при конструирането на национална идентичност в контекста на световната глобализация. Доц. д-р Ирина Чонгарова съвместно с Калина Бузова представи доклад на тема „Билингвистичен и бикултурен потенци-

С настъпването на пролетта дойде и сезонът на научните конференции, организирани от Филологическия факултет на Пловдивския университет. Първият „пролетен“ форум бе под наслов „Сблъсъкът на цивилизацията: миграция, модерен национализъм и носталгия по Родината в епохата на глобализация“. Той се проведе в Балабановата къща от пети до седми април 2005 година, а научната сесия бе със силно изразено международно участие. Събитието бе официално открито от декана на Филологическия факултет доц. д-р Иван Чобанов.

ал на второто поколение руски емигранти в България - децата от смесени бракове“.

Презентациите на чуждестранните учени тематично се вписаха в контекста на основния проблем за взаиморъзките и взаимоотношенията по веригата „родина - глобализация - идентичност - носталгия“. Проф. Денси Уолдър от Open University, Лондон, говори за въобразяването на Родина

в постколониалната конюнктура, д-р Иън Хейуд от Университет Рохамптън, Лондон - за разпадането на културните граници. Френският професор Франсис Конт представи изследване върху ранния опит на независимостта на Украйна през 20-те години на 20 век, а проф. Раймонд Детрез от Университета в Гент, Белгия, изнесе доклад на тема „Миграция, ностал-

гия и национализъм: триада или Троица?“.

Презентираните изследвания на културните текстове и дискурси, свързани с проблемите на идентичността, глобализацията, национализма и носталгията, предизвикаха оживени и ползотворни дискусии. Защото, в крайна сметка, идеята на всеки един подобен форум е пораждането на културен диалог - а в случая диалогът се оказа интеркултурен, едновременно национален и глобален, носталгичен и оптимистичен. Заклучителното слово при закриването на международната конференция бе произнесено от доц. д-р Запрян Козлуджов, след което за участниците бе организирана кратка екскурзия до Бачковския манастир.

Жанета КЮЧУКОВА

В Пловдивския университет се проведе среща разговор с настоящия депутат и бивш министър-председател Филип Димитров. Център на лекцията беше представянето на книгата му „Митовите на българския преход“, както и дискусия във връзка с всичко, което се случи и продължава да се случва в българската политика през последните 15 години.

Той изложи тезата си за най-честите политически митове, като спря вниманието си на факта, че много от тези митове продължават да съществуват и до днес. Всички неща, които хората си въобразиха или измислиха по пътя към демокрацията, лекторът нарече „колективни сънища“, които много трудно ще изчезнат от съзнанието на българите. Митовите за прехода г-н Димитров обобщи в три групи:

- митът, че нищо не се е променило;
- митът за колективния разговор срещу нас;
- митът за „силната ръка“.

Първото заблуждение обикновено се разпространява сред

хора, които гледат „света в перспектива отдолу“, които винаги приемат „ролята на губещи“. Идеята, че все някой ни пречи, че някой друг ни е виновен също е доста популярна. Напоследък заради ненаказуемостта и ширещата се престъпност доста се заговори и за „силната ръка“. Всички тези предубеждения само ни спъват и ни пречат да напредваме. За

титутцията от 1991 г., приватизацията и сегашната нужда от правилно разпределение на евфондовете.

След тези опорни точки на разговора студентите зададоха своите въпроси, които бяха от най-разнообразно естество. Първо политикът беше попитан дали отчита нещо в своята кариера като грешка, нещо което да е било в разрез с интере-

стария режим, което ще трябва да продължи започнатото от сегашните политици. Съвсем естествено произтече и въпросът, дали наистина това поколение е подготвено, образовано, заинтересовано и мотивирано да продължи напред. И ако вярва, че младите са готови за „борба“, то тогава ще им бъде ли предоставена възможност за реализация или преди това отново ще трябва да ходят да се реализират в чужбина. Не беше даден ясен отговор, а само надежди. Политикът обобщи, че като влезем в Европа нашите връстници там ще бъдат на същото интелектуално ниво. Това съждение накара аудиторията да попита, дали това не означава, че щом „ние сме зле и те са зле, нещата ще се балансират“. Лекторът отрече да има това предвид и изрази силната си вяра, че умните със сигурност ще се реализират. Още много въпроси във връзка с прехода бяха обсъдени. Студентите проявиха небивал интерес и останаха дори след края на лекцията, което още един път опроверга ширещата се теза за студентската апатия.

ПРЕДСТАВЯНЕ МИТОВЕТЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ПРЕХОД

г-н Филип Димитров най-важно е сега да освободим съзнанието си от тези заблуждения и да влезем с открити мисли в Европейския съюз.

Доста време от лекцията беше отделено на хиперинфлацията от 1996-1997 и последните от нея. Друг въпрос, на който се обърна внимание, беше знаменателната дата 14 декември 1989 г., на тогавашния ентусиазъм, на естествения стремеж на човека към свободата.

Лекторът коментира и рес-

сите на страната. Лекторът сподели, че по-скоро смята, че е пропуснал да направи някои неща, отколкото да е сбъркал. Изрази вярата си, че сред най-големите му достижения е запаването на етническата стабилност в България и „обръщането на кормилото на страната“. Обсъдени бяха и взаимоотношенията му с Иван Костов, Стоян Ганев, ДПС и др.

Депутатът няколко пъти подчерта вярата си в младото поколение, неопределено от

ПРЕДСТАВЯМЕ

БРЪШЛЯНЕНАТА ЛИГА И АМЕРИКАНСКИЯТ

Гл. ас. д-р **Юлиана ЧАКЪРОВА**

Като говорим за престижно образование в Съединените американски щати, едно име служи като магически код, който безпогрешно отключва врати към мечтана професионална реализация и високо платена работа, а оттам ражда възхищение и завист към щастливците, притежаващи този код: Бръшлянена лига (Ivy League). Това е името на група от 8 елитни частни университета: Харвард (Harvard), Масачузетс; Йейл (Yale), Кънектикът; Принстън (Princeton),

Терминът *Бръшлянена лига* носи конотациите на академично превъзходство и елитизъм. Първоначално обаче тези висши училища са обединени не толкова от академични принципи, колкото от спорта. Групата е образувана през 1945 г., когато ректорите на осемте университета подписват *Договор на Бръшлянената група* с първоначална цел да се организират мачовете по американски футбол между отборите на тези академични институции „по такъв начин, който да поддържа ценностите на играта, като в същото време пропорционално съответства на основните цели на академичния живот“. В началото всеки футболен отбор е трябвало да играе с останалите отбори най-малко веднъж на всеки пет години. През 50-те години това условие се променя на веднъж в годината, а в съревнованията се включват и други спортове, като бейзбол, баскетбол и други. Днес всичките 8 университета от Бръшлянената лига са между първите 20 в Дивизия I на NCAA (Националната университетска спортна асоциация). Бръшлянената лига спонсорира шампионати в 33 спорта за мъже и жени и, поддържайки повече от 35 отбора във всеки един университет, създава много добри възможности за спортуване.

ИСТОРИЯ НА

БРЪШЛЯНЕНАТА ЛИГА

Като неофициална организация Лигата съществува от 1900 г., когато отборът на Йейл печели шампионата по американски футбол в конференцията без нито една за-

губа. Известно време отборите на Военната Академия и Военноморската Академия на САЩ участват в групата, но се оттеглят преди официалното ѝ образуване.

Оригиналното си име престижната група получава от названието на едноименното растение, покриващо повечето от вековните сгради на споменатите университети. Това нямало обаче да стане без ироничния коментар на спортния репортер Кесуел Адамс от Ню Йорк Хералд Трибюн. Както разказва историята, на **14 октомври 1937 г.**, получил задачата да отрази мача Кълъмбия-Пенсилвания, той изразил пред редактора предпочитанието си да бъде изпратен за разнообразие на друго място, вместо да гледа всеки съботен следобед „как расте бръшлянът“ по учебните корпуси на тези университети. Фразата е увековечена от негов колега в Ню Йорк Хералд Трибюн, Стенли Удуърт, блестящ футболен репортер и ветеран в професията, който за първи път назовава осемте висши училища „Бръшлянените колежи“, а след това и „Бръшлянената лига“ в статия във вестника. Терминът бързо става популярен, първо във футболните, а скоро и в академичните среди.

През **1945 г.** ректорите подписват първия *Договор на Бръшлянената група*, който се отнася само за американския футбол и определя академичните, финансовите и спортните стандарти за

Ню Джързи; Университетът в Пенсилвания (University of Pennsylvania), Филадельфия; Кълъмбия (Columbia), Ню Йорк сити; Браун (Brown), Роуд Айленд; Дармут (Dartmouth), Ню Хелмшир; и Корнел (Cornell), щата Ню Йорк. Понякога тази група университети е наричана Древната осмица, с което се експлицира фактът, че това са най-старите университети в САЩ (с изключение на Корнел, всички останали са създадени през XVIII век, а Харвард - още в средата на XVII век).

футболните отбори. В основата на документа са заложени основните правила, залегнали в Договора на ректорите на трите най-стари университета (Харвард, Йейл и Принстън), подписан през **1916 г.** *Договорът на Бръшлянената група* акцентира прякото участие и отговорността на ректорите в ръководството на Лигата, в последователното провеждане на политика, според която приетите атлети да са адекватни академични представители на всички студенти в университетите. Договорът също определя официалните правила на Лигата, които строго се спазват, и моделира първоначалната ѝ административна структура. Тя включва Комисия по политиката на ректорите

(преименувана през август 1977 г. в Съвет на ректорите), в която влизат ректорите на осемте университета, Координационна и Избирателна комисия (през 1977 г. името е променено на Нормативна комисия) с по един административен представител от всеки университет, и Административна комисия, състояща се от осем ректора по атлетика.

За официална година на създаването на Лигата обаче се счита 1954. През **февруари 1954 г.** е подписано Допълнение към договора, което включва останалите дисциплини от атлетиката. Първият официален състезателен сезон е 1956-1957 г. От **май 1974 г.** стават официални и шампионатите за жени.

През **май 1980 г.** по пред-

ложение на директорите по атлетика и Нормативната комисия ректорите единодушно приемат доклад, който осигурява приоритет на академичната програма по отношение на спорта и изисква строга координация на тренировките и състезанията с учебния процес.

Август 1996 г. носи откритването на уебстраницата на Бръшлянената лига: www.IvyLeagueSports.com, което поставя акцент на все повече увеличаващата се електронна информация за Лигата. Днес уебстраницата има повече от един милион посетители годишно.

През последните години Бръшлянената лига е синоним на отлични постижения и победи на шампионатите в спортове като футбол, лакрос, гребане, хокей, скуош, както и на индивидуални рекорди в дисциплините лека атлетика, борба, плуване. Харвард и Йейл са традиционните най-силни конкуренти в спортовете американски футбол и гребане. Принстън и Пен (Университетът в Пенсилвания) са най-добри в баскетбола, Корнел и Харвард са съперници в хокея. Бръшлянената лига има богата олимпийска история с повече от 800 участници в олимпийски игри и забележително съотношение на един спечелен златен медал за всеки шест участници.

Всички спортове получават многомилionenна финансова подкрепа от академичните институции, независимо от загубите и победите на състезателите. Успехите имат още по-голяма тежест, като се има предвид, че са постигнати без специални

ПРЕДСТАВЯМЕ

МОДЕЛ НА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ

облекчения за състезателите: в университетите се поддържат високи академични стандарти, като със специално създадени за това структури се извършва безпогрешен мониторинг на академичните квалификации на атлетите; средният успех е на нивото на други престижни университети, в които спортът не е толкова застъпен; при това резултатите са постигнати без специални спортни стипендии, което означава, че много от студентите работят. От друга страна, не трябва да се забравя, че спортът не е водещ в тези университети. Условието да не се дават спортни стипендии насочва екстраординарните спортисти към други висши училища.

АКАДЕМИЯ

Според статистиката университетите от Бръшлянената лига са между 15-те топ университета на Съединените щати (общият брой на висшите училища в САЩ е около 4000). На първите три места в годишните класации неизменно са Харвард, Йейл и Принстън. Освен че са най-старите висши училища в страната, те са и трите най-елитни университета в Бръшлянената лига, както и едни от най-добрите в света. За названието на тази „Голяма тройка“, както понякога ги наричат, съществува специален акроним, образуван от трите начални букви на имената им: НУР. Участвайки в мероприятията на Бръшлянената лига, НУР едновременно спонсорират срещи и мероприятия, в които участници са само трите университета. Вътре в самата група най-голяма е конкуренцията между Харвард и Йейл, съпоставима с известната конкуренция между Кембридж и Оксфорд в Обединеното Кралство.

Харвард (www.harvard.edu) е създаден на **8 септември 1636 г.** Наричан първоначално просто *Нов колеж*, на 13 март 1639 г. получава името *Харвард* в чест на първия

спонсор Джон Харвард. За първи път е наречен университет в Масачузетската конституция от 1780 г. Университетът има около 2300 преподаватели, 6650 студенти в бакалавърски програми и 13 000 в магистърски и докторски програми. Трудно е да се изброят всички известни личности, завършили този най-известен университет. Между тях са сегашният президент Джордж У. Буш; предишни президенти на САЩ: Теодор Рузвелт, Франклин Рузвелт,

Джордж Х. У. Буш, Бил Клинтън, сегашният президент Джордж У. Буш (в Йейл получава бакалавърската си степен); вицепрезиденти; политици; писатели като Джеймс Фенимор Купър; много звезди от филмовата индустрия: Пол Нюман, Оливър Стоун, Мерил Стрийп, Сигърни Уивър, Дженифър Конъли, Джуди Фостър, Холи Хънтър, Елиа Казан и много други.

Принстън (www.princeton.edu) е създаден през **1746 г.**

Университетът в Принстън

Джон Кенеди; вицепрезиденти; политици; президенти на други държави; принцове; филмови звезди: Джек Лемън, Мат Деймън, Елизабет Шу, Мира Сорвино; писателят Джон Ъпдайк, поетът Томас Елиът, носители на Нобелови награди, учени, откриватели и др.

Йейл (www.yale.edu) е основан през **1701 г.** Има около 3000 преподаватели, 5350 студенти в бакалавърски програми, 6000 - в магистърски и докторски програми. Стърлинг професор е най-високата преподавателска степен в Йейл, като по едно и също време може да има не повече от 30 професора с такава степен. Йейл са завършили много носители на Нобелова награда, между които Синклер Луис (за литература, 1930 г.); президенти на САЩ: Джералд Форд,

като *Колежът в Ню Джързи* и първоначално се е намирал в Елизабет, Ню Джързи. През 1756 г. е преместен в Принстън. Има 4635 студенти в бакалавърски програми и 1795 студенти в магистърски и докторски програми. Студентите спазват традиционния за университета *Код на честта*, като към всяка писмена работа добавят потвърждение, че не са плагиатствали идеи и не са извършили други нарушения на приетата академична етика. Кодът включва не само спазване на правилата на тази етика, но и сигнализиране на забелязани нарушения, направени от други студенти. Резултат от работещия в Принстън *Код на честта* е следният поразителен факт: тестовете се про-

веждат без присъствието на квестори. Нарушаването на *Кода на честта* са наказва строго с изключване от елитната институция, но до такива мерки се стига рядко, защото Принстън е едно от местата, където спазването на такива правила е въпрос на чест и престиж.

Принстън е един от най-богатите университети в света, с почти 10 милиарда долара, получени от спонсори и мъдро управлявани от финансови експерти.

Принстън има интересни и оригинални традиции: безплатни нощни концерти с участието на една или няколко от четирнадесетте а капела групи в университета; церемониален огън (бон-файър), който се организира само когато отборът на Принстън по американски футбол победи в един сезон отборите на Харвард и Йейл; традиционна кражба на езици на камбаната на Насау хол (най-старата сграда на университета) с цел да не „бие звънецът“ за началото на академичната година (поради мерки за сигурност сега езикът е махнат); изработване на традиционните *Бирени сака* за завършващите този елитен университет - художествено изпълнение в цветовете на университета оранжево и черно, с изписана година на завършване.

С Принстън са свързани многобройните имена на политици и бизнесмени (американският президент Джон Кенеди започва образованието си тук), на писатели (в Принстън са учили Франсис Скот Фитцджералд, Юджийн О'Нийл), на актьори (Дейвид Духовни, Брук Шийлдс). Сред тях се открояват имената на десетки учени, носители на Нобелова награда, между които математикът Джон Наш (за него е създаден филмът „Красив ум“, получил четири академични награди Оскар).

Следва

В следващия брой можете да прочетете за някои общи характеристики на „Бръшлянените университети“, и за американското висше образование, представено в числови измерения.

АЗБУКА НА ВЕЧНОСТТА

11 май - Ден на светите братя равноапостоли Кирил и Методий

Тодор БИКОВ

Един народ е крепък с енергията да строи, да сее, да брани земята и чедата си. Но колко по-силен е той със своето слово, с оръжието на духа, което играе и блести, дори когато почива в ножницата!

Загуби ли словесата, духът остава без ума и дума - слепее в безпамятство, поривът замира, хоризонтът пада ниско връз носа. Как да откриеш родовата свая, достойнството народно?! Няма минало. Липсва и сега. Бъдното е прах и пепел.

Праха и смътни предания са останали от поданиците на Атила и на Аварския хаганат, а те са сели ужас и смърт от Китайско море та чак до Ламанша. Споменът бледнее, няма ли писмена!

В драматичния IX век над славянството висеше същата угроза. Славянинът знаеше да върти меча и победоносническо с него. Но паче перо той дори не бе похващал, не познаваше лукавите игри на духовния меч - по-опасен и от най-вероломните нашественици, и враговете му зацелиха душата с острието на триезичната ерес, опитвайки да го лишат от език, по съвременному - от идентичност.

Но славянството успя да отстои името и кръвта си.

Отстоя с щитове и хоругви, и много повече с ония 38 букви, които светите братя равноапостоли Кирил и Методий отгледаха в ума и сърцето си и с които щедро оплодиха "девствената душа" на славянския род. Буквите дадоха начатък - най-първа и здрава родидба, именно на българска света земя. И от тия семена израсна спасението - победата за цялото славянство, защо да не го признаем!, и за всички човешки род. Славянското православно слово засвети еднакво за всички народи, както слънцето свети еднакво за всички и дъждът пои цялата земя.

Като създадоха славянската азбука, солунските двама братя изнамериха сечива и инструменти, чрез които откриха и впрегнаха да работят неподозирани дотогава стихии на славянската реч. Пробудиха я за висок поетически

полет и философски размисъл, за полемическа настъпателност и кротко душеспасително богооткровение. Не бе изминал и половин век, а старобългарският език вече беше дарил на славянството и света крилатия "Проглас към евангелието", възторжената "Азбучна молитва", пламенната апология на новата писменост "За буквите".

Победило в рожденото си време, славянското слово щеше да побеждава и в грядущето. В България - неговата люлка - то разцъфтя в книжовни школи, които, мерени дори с днешни критерии, бяха истински университети. В смутни за народа ни времена погиваше безчетна рат, рухваха крепости и дворци, села ставаха пепелища. Но жилавото Кирило-Методиево слово продължаваше да живее. Не го погуби ромейската отрова, о него се нацърби отоманският ятаган, с всепожаждащ огън то пресуши слюнката в устата на отокронщайнерци, та да не го преглътнат, и предупреди ги: "Чревобесие мати блуда!"

С Кириловите букви Паисий "събра и нареди" своята "книжица" - библията на нашето Възраждане. Пак с тях Раковски градеше историко-философски теории, за да до-

каже недоказуемостта, само и само да помогне на многострадалния народ. Ами с какво Ботев изля безсмъртните си песни, изплака своя "Смешен плач" и провъзгласи светлото си верую?! Те, същите, славянските букви, формулираха с кристална яснота суровата правда на Левски: свобода или смърт за чиста и свята република. Те, същите, увековечиха класиците на българската и славянската изящна словесност от Вазов до Хайтов, от Пушкин през Мицкевич до Кундера и Андрич...

Славният славянски род е силен с енергията да строи, да сее, да брани земята и чедата си, когато се наложи. Но колко по-могъществен е той със своето слово - всеоръжие на духа, което никога не почива в ножницата, а в Деня на светите братя просветители и целокупното похристиянчено славянство прелива устните на единоверните с молитвените думи на празничествения тропар: "Като равни на апостолите по чест и като учители на славянските страни, богомъдри Кириле и Методие, молете Владиката на всички, Бога, да утвърди всички славянски народи в православие и единомислие, да умири и спаси душите ни!" Амин.

Елисавета НЕНЧЕВА

Четвъртоаприлският ранен следобед събра в шеста аудитория на Ректората желеащите да чуят лекцията на експосланика на Австрия в България, Георг Потика на тема: "Разединеният народ на Австрия". Заглавието на лекцията действително бе интригуващо и провокираше любопитство, особено в контекста на последните събития на Балканите - защо пък точно "разделение" на Австрия, а не, да речем, на някой от дюзината народи, обитавали "буретто с барут" в задния двор на Европа...

Г-н Потика, представен от заместник-ректора доц. д-р Запрян Козлуджов, започна с презентацията на книгата си, издадена от ИК "Пигмалион", със заглавие "В страната на иконите и нестинарите" - нещо

ЛЕКЦИЯ НА ЕКСПОСЛАНИКА НА АВСТРИЯ ГЕОРГ ПОТИКА

като пътепис, нещо като справочник на българските забележителности. За вкус са прибавени и някои разсъждения и наблюдения по народопсихологията на българина, погледната от неутралната позиция на един чужденец. (Вероятно идеята на г-н Потика е била художествено да покаже съвместяването на езичество и християнство у нас. Интересно дали е запознат с онова, което казва по въпроса за иконите "варваринът", възпитаникът на немскоезичния модернизъм, Гео Милев...)

Апропо, по-нататък лекцията се разля в добродушна кри-

тика към възгорделите се чак с разума си австрийски интелектуалци, чиито дела водели до разединението на народа през вековете. Г-н Потика прочете на немски език дълги пасажии от сатиричната си книга за "многоухлената Австрия", които откъси на прима виста и много добре успя да преведе доц. д-р Мария Шнитер.

В края на този исторически обзор на разединението на австрийците г-н Потика даде своята панacea за наболелия проблем с разделението - да се отречем от стремежите си към фарисейско съвършенство, да изкореним екстремизма, да се

наблегне на политика на мощ към развиващите се страни и научни изследвания - обаче в това число трябвало да се даде отпор на противозачатъчните и абортите(?!).

В края на лекцията доц. Козлуджов обобщил накратко: "своеобразният конформизъм, символ на историческата устойчивост на Австрия".

Беше приятна лекция. Похвално бе усърдието в овладяването на българския език от страна на г-н Потика, който успя леко да обърка с неочакваните си изводи необръгналите в австрийския дипломатически начин на мислене личности като моя милост. Но мисля, че занятието в крайна сметка постигна целта си - накара ме да се замисля за "своеобразния инат, който е символ на историческата устойчивост на България".

80 години от трагичната гибел на поета Христо Ясенов (24.12.1889 - 10.05.1925)

*"В тоя път загадъчно-безкраен,
път обвеян с болката на есен,
всяка скръб и всеки вопъл таен
аз превърнах в музика и песен."*

Хр. Ясенов

Роденият в гр. Етрополе Христо Павлов Туджаров принадлежи на поколението, сътворило едновременно изящната и пламенна словесност на 20-те години на XX век. Негов поетичен кръстник става Антон Страшимиров, който има амбицията да го противопостави на кръга на д-р Кръстев (чието откритие е Яворов). Ето какво свидетелства самият Страшимиров, тогава редактор на списание "Наш живот", за първите си впечатления от представения му юноша:

"Пред коледните ваканции на 1909 г. врачанецът Бончо х. Бонев ми доведе едно голобрадо момче - облечено в абяно палто, същинско селянче. То било в Рисувалното училище, но пишело и стихове... Стиховете на селянчето аз хвърлих в редакционния шкаф, без да ги прочета, а нему поръчах (то заминаваше за родното си градче Етрополе да прекара Коледата) да нареди, ако може, някого там за настоятел на списанието, което вече събираше читатели.

А през коледните ваканции, като прегледах постъпилите ръкописи, попаднах на стихове, които ме поразиха... Удивлението ми бе толкова от върховната, почти певческа музикалност на стиха..."

В квартирата на Страшимиров стават сбирките на сътрудниците - Теодор Траянов, Николай Лилиев, Георги Райчев, Йордан Йовков, Никола Янев и Илия Черен. Свит в ъгъла, Христо Ясенов почти не се обажда, но там се извършва литературното му кръшение.

През Балканската война идеалистично настроеният младеж е опиянен от всеобщия устрем, а след разгрома на Междусъюзническата война в стиховете му прозвучава горчивина. В годините на Световната война той е офицер, ранен е на Добруджанския фронт, връчват му Орден за храброст, а накрая попада в

ПЛЕН. Той се връща от там с убита вяра в идеалите на национализма.

След като завършва Рисувалното училище, Ясенов става учител по рисуване в една от столичните прогимназии. Заедно с Крум Кюлявков организира и ръководи издаването на първите 14 броя на хумористично-литературното списание "Червен смях". Когато главен редактор става Димитър Полянов, Ясенов напуска. Априлският атентат в "Света Неделя" през 1925 г. го заварва като помощник на Гео Милев в списание "Пламяк". И двамата са официално обявени за "безследно изчезнали" на 10 май 1925 г.

Единствената стихосбирка на поета "Рицарски замък" се появява през 1921 г. като първи брой от поредица "Книги за малцина", замисъл на Гео Милев. Корицата е дело на Сирак Скитник, а събраните в книгата стихове са писани цели десет години по-рано под влиянието на символизма. Младият Ясенов е опиянен от музикалния стих, унесен е в блянове по "чистото изкуство", полюсните му модели са любимите на символистите истина и лъжа, бог и сатана, светлина и тъма. Затова критиците отбелязват, че неговото трагическо раздвоение е литературно, мнимо. Но, както пише Минко Николов, "в дома на поезията той заема едно кътче, скромно и отдалечено, но подредено с вкус". Заема го достойно, затова предлагам да възкресим паметта за Христо Ясенов с едно от неговите поетични откровения.

д-р Наталия ХРИСТОВА - един пристрастен читател на Ясенов, роден в град Етрополе и живял на улица "Христо Ясенов".

Христо Ясенов.

Жена

Еклесиаст

*Изградих си олтари от злато,
като древния цар Соломон.
Мойто царство бе царство богато
и богат ми бе царския трон.*

*В тежък поход и тежки несгоди,
претърпял дълголетни войни,
завладях многобройни народи
и заграбих три златни страни.*

*И звуча над пространства безкрайни
моя властен монаршиески зов;
аз познах чародейните тайни
на вълшебното слово любов.*

*Аз познах сладострастната мъка
и отровната нейна лъжа,
и скръбта по далечна разлъка -
затова безнадеждно тъжа.*

*И тъгата ми няма предели,
както няма за мене подслон;
моите птици са птици измрели
и печален е царския трон.*

*Вее вечер над светлите зали,
дето светло блаженство познах;
векове непробудно заспали
будят тъмна тревога и страх.*

*На сърцето ми странник почука -
неизбежната скръб на света -
и познах вековечната скука -
суета, суета, суета!*

ПЪТЕПИС

ДОКОСВАНЕ ДО ЖИВАТА

Гл. ас. д-р Методий АНГЕЛОВ

За щастие имахме рядката възможност да посетим Атон за цели 9 дни. Когато корабът акостира на пристанището на манастира Зограф, там вече ни очакваха атонски монаси от нашия манастир. С два мощни джипа, собственост на манастира, бяхме превозени до Зограф. Сега на Атон се ползва техника за облекчаване на труда и почти всички големи манастири имат джипове - най-подходящото превозно средство тук.

Нашият манастир ме впечатли с размерите си. Още при разкриване на първата гледка се вижда, че е значително по-голям от Рилския. Посрещнаха ни любезно в приемната с малка чашка узо, с локум и чаша вода. По-късно разбрах, че това е твърда традиция навсякъде на Света гора. Дори пустинниците, до които се стига само пеша в трудно достъпните части под връх Атон, ни предложиха същата почерпка. Това ме накара да се замисля, че в нея се крие някаква символика. Най-вероятно е материален символ на душевната топлина, благодат и чистота.

Посрещането беше сърдечно, но в същото време сдържано. Без излишна емоционалност, многословие или шумотевица - неща, които не добават на монашеския начин на живот. Но доброто отношение и грижовността си проличаха веднага. Усещаше се топла и приятелска атмосфера. Не почувствах отчуждение между монасите, неискреност или позборство. Усещах, че братството има опитен духовен ръководител. А това е особено важно на Атон поради строгия устав и отдалеченост от общуване с близките. Монасите трябва да чувстват реална духовна полза от подвизаването си тук, за да имат дръзновението и увереността в правотата на пътя, който са избрали. Повечето са стройни и имат аскетичен вид, но излъчват жизненост и вътрешна сила. Някои са по-общителни и приветливи, а други по-дистантни и вглъбени в себе си. Но от всички чувствах дружествено и сърдечно отношение. Не видях намръщен или дебел измежду нашите монаси.

В Зограф сега има 20 монаси и трима послушници. Дос-

та от тях са млади. През 70-те години на XX век е имало и тежки моменти, когато са останали под 7 души и за малко манастирът ни е щял да бъде отнет. Такъв е уставът на Света гора. Манастирите имат своя автономия и са собственост на държавата с преобладаващ брой монаси от дадена националност. Освен това са преценили, че за стопанисването на голям манастир трябва да има не по-малко от 7 монаси. Ако числото им намалее, манастирът минава на разпореждане на Светия кинотис, който го отдава за населяване с монаси от други националности. Така Хилендарският манастир няколко пъти сменя собствениците си, като е бил ту български, ту сръбски.

Пътят между нашия манастир и Хилендар е два часа пешком и минава през живописни места. Но отдалече се вижда тъжна гледка - следите от огромния пожар, при който са изгорели почти три четвърти от манастира. Влизайки в двора, се виждат само опушени стърчащи руини. Оцелели са църквата, бойната кула и едното крило. Пожарът е станал миналата година, но сръбската държава веднага е отпуснала средства и възстановителните работи вече са започнали. Попитах послушника, който ни посрещна, дали знае нещо за килията на отец Паисий, но той дори не беше чувал за него.

В Зограф се върнахме по тъмно, когато вечерята на монасите беше приключила.

Продължение от брой 2 (347)

Въпреки това, за нас бяха оставили достатъчно ядене и един монах ни очакваше.

На другия ден попитах нашия игумен какво е станало с килията на отец Паисий в Хилендар. Но според дядо Амвросий това с прочутата килия в Хилендар е плод на някаква погрешна обществена представа. Вероятно дошла от произведението на Иван Вазов или от името Хилендарски, прибавяно към Паисий. Той беше категоричен, че „История славяноболгарская“ само е започната в Хилендарския манастир и в по-голямата си част е написана в Зограф. Когато Паисий идва на Атон,

крило на Зографския манастир е построено благодарение на неговата дейност и днес е известно като „Банското крило“ - за съжаление изоставено и нуждаещо се спешно от ремонт и реставрация. Тук Паисий среща не само подкрепата на монасите, но и ползва богатите фондове на манастирската библиотека, пазеща ръкописи и документи от средновековието. Именно тук, в Банското крило, отец Паисий завършва „История славяноболгарская“. В силните му времена манастирът е обитаван от стотици монаси, а към него е имало болница и общезития. Тук е открито и първото килиино училище през 1741 година.

Прочутата библиотека на Зографския манастир е доста нестандартна и не съответства на представите ни - огромни коридори и зали, пълни с книги и прах. Библиотеката тук е пръсната по различни етажи в различни стаи, на които откъм няма никакво указание, че са част от нея. Тук имахме възможност да видим Паисиевата история. Тя се намира в стъклена витрина заедно с друга ценна реликва - ръкопис от патриарх Евтимий Търновски от XIV век. Отгоре е поставено копието-фалшификат, което всеки може да разгледа. Библиотекарят дядо Пахомий ни разказа подробности около нейното изчезване и връщане обратно в библиотеката. От него разбрах, че щом гръцките власти са разбрали за кражбата са го арестували заедно с още двама монаси. Тримата били несправедливо обвинени в съучастничество. Всъщност са били заложници, докато книгата не била върната обратно в Зографския манастир.

За да ни покаже „Историята“, дядо Пахомий, който носеше огромна връзка ключове, отвори последователно няколко врати и тогава ни въведе в помещението, в което книгата беше изложена. То беше негодямо и целите стени бяха в шкафови с книги. Старецът подробно ни разказа за ценностите и ни показа някои от реликвите. В хранилищата

М. Ангелов заедно с дядо Пахомий – библиотекаря на Зографския манастир

игумен на Хилендарския манастир е бил големият му брат Лаврентий. Затова той постъпва като послушник и там го подстригват за монах. Според обичая към монашеското име се прибавя и името на манастира, където е приел монашеството. Монасите могат да сменят манастирите, но името си остава. Срещнал неразбирание и подигравки от страна на сръбските и гръцки монаси в Хилендар, Паисий идва в Зограф, където продължава работата си. По това време най-големият дарител на Зографския манастир е бил чорбаджи Вълко - по-малкият кръвен брат на Паисий, който лично направил щедри дарения и събирал такива от богати хора от Банско. Северното

ПЪТЕПИС

ИСТОРИЯ НА СВЕТА ГОРА В АТОН

на Зограф днес се пазят три хрисовула, около 500 ръкописа и над 20000 старопечатни тома. Това е една голяма ценност за нашия народ, съхранявана тук. По едно време той размести нещо и завъртя един от шкафовите. Като в криминален филм се отвори тесен коридор със стръмни стълби нагоре, отвеждащ в тайната библиотека.

На празника на манастира пристигна и президентът Георги Първанов. На тържествения обяд той нарече дядо Пахомий „живата история на Зографския манастир“ и му връчи орден „Кирил и Методий“ за заслуги към родната култура. Старецът е в основата и на спасяването на манастира през 70-те години на XX век, когато е щял да ни бъде отнет.

В Зограф се пазят мощи на много светци и няколко чудотворни икони, облечени в сребърни ризници. Това е един от манастирите на Света гора, който е авторитетен със съхраняваните в него светини. В манастира има три църкви и още една извън него. Централната е богато украсена със стенописи на Захарий Зограф и с дърворезби. По великолепието не отстъпва на богатите гръцки църкви. Наблизо до манастира се намира и пещерата на св. Козма Зографски - известен български отшелник, почитан на Атон.

В останалите дни от нашия престой и с благословията на игумена ние направихме обиколка на голяма част от полуострова. От кораба наблюдавахме живописните гледки на манастирите, разположени покрай брега. Всеки си има своята красота и особености. Силно впечатлени с грандиозните мащаби, внушаващи имперско могъщество, и със своя стил на архитектура прави руският „Свети Пантелеймон“. През XIX век тук е имало около 4000 монаси. Гръцкият „Симонопетра“ е разположен високо горе в скалите и по вид прилича на известните Метеори в Гърция. Корабът заобикаля южната част на връх Атон, където се спускат стръмни, някъде почти отвесни скалисти склонове. От морето се виждат накаца-

ли килиите на отшелници. Казаха ми, че в тази труднодостъпна област и днес живеят исихасти, отдадени на безмълвен живот. Слязохме на пристанището на скита Капсокаливия и оттам се отправихме пеша към скита на свети Нил Мироточиви в подножието на връх Атон, а оттам към румънския скит „Продромо“ /Предтеча/. До скита на свети Нил се стига по много стръмна пътека. Там заговорих един от монасите, но той ми се усмихна

вежливо и със знак ми посочи, че не може да говори - наложил си е обет за мълчание. Аз му кимнах разбиращо с глава. По тясна стълба, изсечена в скалите, стигнахме до пещерата на свети Нил. Той е живял през XVI век като отшелник по тези места. След смъртта му учениците по негова молба закопали тялото, без да поставят отличителни белези. Но след години в областта се разнесло благоухание. Някои болни монаси от Капсокаливия започнали да се молят на св. Нил и получили изцеление. В знак на благодарност решили до пещерата да построят параклис. Когато започнали да копаят за основите, се натъкнали на плоча, под която се излъчвало благоухание и били открити мощите на свети Нил. Източващото се миро се стичало години наред по скалните пукнатини надолу към залива.

В Продромо румънците бяха много любезни с нас. Там имаше особена атмосфера на чистота и уют. Понастоящем в Румъния има голям религиозен подем. До голяма степен за него допринася преводът на аскетичните трудове на светите отци, разпространението на съзерцателната молитвена практика и подготовката на високо образовани и духовни свещеници. От поклонници в скита научих, че в страната имало около 8000 монаси. Литургията тук ми се

видя доста странна - звучеше ми нещо средно между византийско и григорианско пеене.

На сутринта рано отскочихме до пещерата на свети Атанасий - основателят на Великата Лавра, привлякъл със святостта си много подвижници и щедростта на византийските императори. Гледката при изгрев слънце, която се разкриваше, беше неописуема. Тук сякаш природата сама насочва човека към съзерцателност и богословско размишление.

Църквата „Св. Георги“ с първото килийно училище в Зографския манастир

Не след дълго се озовахме в Лаврата. Из нея ни разведе сърдечният отец Доротей - гръцки монах, живял и учил някога в България, отлично говорещ български. Благодарение на него научихме и усетихме много неща. Влязох тук с голямо благоговение. Това е първият голям манастир с крепост, построен на Атон. Тук е живял и творил Йоан Кукузел. Ще ви покажат местото, откъдето е пеел и на което и вие сега може да застанете. За него се разказват тук интересни предания. Нашият водач подчерта, че майката на светеца е българка. В Лаврата се е подвизавал и творил и св. Григорий Палама - идеологът на исихазма през XIV

век. На около половин час от манастира високо в скалите се намира неговата килия, където е прекарал в уединение три години и е написал своите известни „Триади за свещено-безмълвстващите“ - труд, оказал значително влияние в православния свят през вековете. Тук се намират в мраморен саркофаг мощите на светеца-основател, от които през вековете продължава да изтича миро, тези на св. Нил Мироточиви, на св. Йоан Кукузел и много други. В двора може да видите огромния кипарис, засаден от св. Атанасий при освещаването на манастира преди 1000 години, а също и престолния кръст, подарен от император Константин Велики през IV век. Вероятно няма друг манастир на Света гора с толкова много светини. Надала има византийски владетел или патриарх, който да не е посещавал това място. А сигурно няма и светогорски светец, който да не е идвал на поклонение тук.

Дълбоко впечатлени от видяното и чуто в Великата Лавра, ние се отправихме по-нататък. Преспяхме в манастира Иверон - третия по големина на Атон, и видяхме още няколко скита и манастира. В гръцките манастири условията за поклонниците са отлични - стаите са с парно, санитарните възли са ароматизирани и чисти. В манастира Ксенофонт ни нагостиха в трапезарията, чиито стенописи са от XIV век. На излизане игуменът благославяше, както е обичаят, а двамата монаси се бяха навели в дълбок поклон. Това внушаваше смирение - добродетел, особено ценена сред монасите на Атон.

Но когато отново се върнахме в нашия манастир, ни обзе едно особено чувство на уют и топлина. Всичко тук ни изглеждаше родно и мило. А монасите ги чувствахме като приятели, затова раздялата с тях беше сърдечна. Отивайки си, искахме ако можем с нещо да бъдем полезни на манастира и братството. Разделяхме се с надеждата, че ще имаме възможността отново пак да се видим.

Археологическа изложба „Искра 2005“

Владимир РОГЛЕВ

Откриването на изложбата се състоя през февруари в читалището на село Искра, Първомайско. Тя представя археологическите находки от колекцията на братя Румен и Росен Иванови, дарена наскоро на местната музейна сбирка.

Предистория:

Всичко започва през май 1997 г., когато младите братя Иванови (ученици от 6-ти клас), запалени по науката от СИП по Краезнание, правят теренни обходи и събират археологически и етнографски материали. В археологията, теренната дейност и историята дават братя търсят своето бъдеще и призвание. Същата година, вече продължили сериозните си занимания сами и натрупали достатъчно материали, двамата създават собствен малък (тогава) музей. Следват множество теренни обходи, при които са открити и описани над 50 недвижими паметници на културата от всички исторически периоди.

Годината е 2001, когато съдбата свързва братя Иванови с ръководителя на катедра „История“ към ПУ „Паисий Хилендарски“ доц. д-р Иван Джамбов. И това безвъзвратно променя хода на житейския път на двамата млади поклонници на историята. В рамките на експедициите, организирани от катедрата, от 2002 година насам двамата братя стават редовни сътрудници. Следват разкопки в с. Искра на важните паметни-

ци в района, сред които и проучването и локализирането на липсващия 10-ти епископски център Буково (9-10 век). Големият принос на братята в проучванията на историята на с. Искра и материалния резултат - музейна сбирка, професио-

Братя Иванови на откриването на изложбата

нално обработена и инвентаризирана без чужда помощ, са само малка част, надявам се, от бъдещите професионални успехи в археологическото поприще на дванадесетокласниците от първомайско.

Показани бяха находки от неолита, античността и средновековието, открити в района на с. Искра по време на осемгодишните теренни проучвания на братя Иванови.

Впечатление направиха артефактите от праисторическата селищна могила в района на селото. Показани бяха също

така и интересни праисторически материали: керамика - битова и култова, идоли и малка пластика, оръдия на труда от камък и кремък - стъргалки, свредели, тесли, длетата и др.

Не на последно място по интерес са находките от античността и средновековието. Тракийска местна керамика, открита в разрушените могили от 4-3 век пр.н.е. и от римския период -

2-3 век н.е.

Една от найинтересните находки е тракийска погребална урна от 4 век пр.н.е., открита в местността Кладенчето край селото.

Средновековните материали бяха от периода 10-13 век, от местността Хасара - предполагаемия Епископски център Буково.

Изложени бяха още битова керамика, оръдия на труда, средновековни оръжия и др. Естествено, най-много сред средновековните находки изпъква българската кама с предполагаемо култово предназначение.

Доц. Сава Василев представи новия брой на алманаха „Света гора“

Милена ДИНЕВА

Поредният повод за среща на пловдивската аудитория с доц. д-р Сава Василев бе представянето на новия брой на алманаха за литература и изкуство „Света гора“. Промоцията на сборника мина под мотото „Ролята на писателя в съвременното общество“ и се състоя на 5 април в Заседателната зала на Университета.

Доц. Сава Василев - „човек с множество преображения“ (по думите на доц. д-р Владимир Янев, който бе водещ на срещата) - разказа интересни истории относно създаването и издаването на алманаха. Те породиха оживена дискусия сред присъстващите университетски преподаватели, докторанти, издатели, писатели, журналисти. Доц. Василев запозна аудиторията и с новите рубрики в сборника - „Струни и думи“ (своеобразна метафора на неотдавнашните „поети с китара“), „Балканите - адрес „Европа“, рубрика за студентско творчество и раздел за балкански литератури и култури.

Постепенно темата на разговора се измести от алманаха към проблема дали

бъдещето на съвременното литературно знание е в това да става все по-комуникативно, по-атрактивно, по-достъпно за масовия читател. Един от основните въпроси, който изникна в хода на разговора, бе липсва ли съвременна българска литература и дали издаването на алманаси е достатъчно надеждна практика да се прави такава. „Завъртането“ на литературата около университетските центрове, които да представят и рецензират авторите, е друг начин за популяризирането на творчеството на младите таланти. И въпреки че е може би невъзможно литературните алманаси да „преборят“ електронните медии и ежедневната преса, те могат да влязат в тях, да „превземат крепостта отвътре“. По думите на проф. Сапарев „в един момент медиите ще имат нужда от литература, защото в противен случай няма да има на какво да се базират самите те“. А докато това стане, издания от типа на „Света гора“ ще продължават да пазят и да „случват“ съвременната българска литература.

Лекция на Иван Костов

**Жанета
КЮЧУКОВА**

На 21.04.2005г. в Пловдивския университет се състоя среща-разговор с бившият министър-председател и настоящ депутат Иван Костов. Център на лекцията беше политиката за стимулиране на икономическия растеж, която трябва в бъдеще да се превърне в приоритет за страната ни. След влизането ни в Евросъюза бързо ще трябва да се вземат много решения, свързани с икономиката, най-важното от които е държавата частично да се изтегли от процеса на преразпределение на брутният вътрешен продукт в рамките на 35%. Задължително трябва да се води дясна политика по тези въпроси. Държавата трябва да засили и стимулира предприемачеството, трябва да създаде благоприятна среда за инвеститорите. Друга цел на всяко едно след-

ващо правителство, според г-н Костов, трябва да бъде създаването на национален план за развитие, който да включва довършването на автомагистрала „Тракия“, автомагистрала „Хемус“, Дунав мост-2, изграждането на пречиствателни станции, 12 язовира. Все още има места в страната, където водата се пуска по 2-3 часа в денонощието, което е недопустимо за една европейска държава. Трябва да се подобрят цялостно инфраструктурата на цялата страна. Много важно е също така правилното усвояване на предприемаческите фондове. Други важни проблеми, които трябва да се преодолеят, са тежкото данъчно бреме, разширяването на пазара и др.

Въпросите на студентите бяха насочени към бъдещата ни политика вече като членове на Европейския съюз; грамотността на

българското население по отношение на всичко, което е свързано с обединена Европа; шокното увеличение на цените и последиците; образованието, реализацията на студентите; политиката на Тачър и Рейгън и нейното прилагане в България; санирането; инвестирането; здравеопазването; корупцията и др. Раздвижване в залата предизвика въпросът на студент във връзка с факта, че в България заплатите са „африкански“, а цените „европейски“. Депутатът призна, че трябва да се търси балансът и българите да бъдат „убедени“, че доходите им се увеличават. Залата не остана много „убедена“ в това.

Други засегнати теми бяха: влизането на евро в обръщение през 2010 година и последиците, разрешителните режими, информационните технологии и интернет в учебните заведения и много др.

Ден на физиката в Математическата гимназия

**Стефан
НИКОЛОВ**

На 18.04.2005 г. се навършиха 50 години от смъртта на Алберт Айнщайн. За да почетат тази дата, а и като част от Международната Година на Физиката, на 19.04. в Образцова математическа гимназия „Акад. Кирил Попов“ отиде екип от Физическия факултет на Пловдивския университет, за да представи на ученици от физическите паралелки трите големи открития, които великият физик е публикувал през 1905 година. Студентката от 3-ти курс „Физика“ Мария Ванева представи на учениците фотоефекта. Ася Виранева от 4-ти курс „Химия и

физика“ им разказа за брауновото движение. Стефан Николов, четвъртокурсник от специалност „Инженерна физика“, бивш възпитаник на гимназията и автор на настоящото съобщение, сподели накратко с бъдещите физици някои основни положения от Специалната теория на относителността. Срещата завърши доцент Александър Маринов, като разкри някои от най-новите и перспективни аспекти от съвременната физика. Цялата „делегация“ се водеше от професор Никола Балабанов, който е и председател на организационния комитет за честване на Световната година на физиката за Пловдив.

МЛАДОСТ ПЛЮС ТАЛАНТ Е РАВНО НА

„ХОРМОНИЯ“

Мултикултурно студентско общество „Хормония“ е клуб за млади, авангардни творци, място, където всеки талант има възможност да разгърне фантазията си, да създава духовност, да изрази себе си чрез писане и композиране.

„Хормония“ е отворено общество, което не моделира, а стимулира талантливите, помага им да намерят място за изява, да бъдат чути и оценени от по-широка аудитория.

„Хормония“ не учи и не опитва да вкара твореца в шаблони и правила. „Хормония“ дава картбланш за свободно мислене и създаване на изкуство.

Вече седем години „Хормония“ „открива“ и обединява можещи

даровити поети, писатели и музиканти. С множеството си представления пред публика всички те получават реалната възможност да бъдат чути и видяни, да отхвърлят творческата свенливост и да се изразят като пълноценни автори на творбите си.

„Хормония“ дава най-важното за таланта - да се покаже пред публика, да стане познат и обичан, както от ценителите, така и от тези, които просто търсят нещо ново и различно.

Представленията на „Хормония“ са организирани в свободна театрално-литературна форма. Всеки спектакъл е съчетание от

лирика и песни, подредни тематично, със свободен мезансцен, изграден от самите автори.

„Хормония“ знае цената на таланта - разголването пред публиката носи зрялост и опит, дава смелост на творците. Под вещото ръководство на създателя си д-р Соня Райчева, обществото винаги е успявало да докаже своята автентичност и духовност. Водещо е непрестанното търсене на индивидуален подход към твореца, както и разграничение от посредствеността и халтурата. „Хормония“ пази своите млади таланти от „залитане“ и

самозабравяне като им дава ясни критерии за техните възможности, силни страни и слабости, за нуждата им от самоусъвършенстване и постоянен стремеж към изтънченост и одухотвореност.

„Хормония“ кани и приема на своите сбирки всеки дръзновен талант или просто ценител на изкуството. Няма ограничения, няма кастинги и изпити, всички са добре дошли, стига да пожелаят това. В „Хормония“ няма критици и схоластици - има само творци, които търсят други себеподобни и себеподобавачи.

Нека всички млади

хора, отчаяни от скуката, бездуховността и посредствеността да станат част от нас и да намерят своята среда - ние ще ги посрещнем без резерви и ще им подарим кът от малкия ни остров на поезията, музиката и духовността. Или както казва самият създател и ръководител г-жа Соня Райчева: „Всеки е уникален и значим, но за да върви напред, му е необходима подходяща среда, малко талант и много труд“.

„Хормония“ можете да намерите на редовните творчески срещи всеки четвъртък от 18.00 в 13-та сем. зала на първия етаж в Ректората на ПУ.

СТУДЕНТИ ОТ УНИВЕРСИТЕТА СТАНАХА ЕВРОПЕЙСКИ ШАМПИОНИ ПО КАРАТЕ

Киокушинкай води началото си от 1956 година в Китай. Създадено е от Мисутацу Ояма (1923), който е изучавал до това време шотокан и на 20 години е бил вече 4-ти дан. „Киоку“ означава върховен, „шин“ е истина, а „кай“ е единство. Символът на това бойно изкуство е „Канку“, което означава гледац в небето.

Ако сравним каратето с футбола, националната каратека Валери Димитров и неговият колега Димитър Попов (също студент в Пловдивския университет - специалност „Физическо възпитание“) са като Пеле и Марадона за родината ни. Още на 18 и 19 годишна възраст двамата стават европейски шампиони на първото им международно участие и до този момент вече 4 години не слезат от международните подиуми. Димитър Попов е първият четирикратен европейски шампион, завоювал титлите си в четири последователни години - от 2001 година до сега.

- Валери, има ли смисъл да те питам за републиканските първенства след толкова европейски титли?

- Тези първенства не ги споменавам, защото откакто аз и Димитър Попов играем при мъжете сме винаги на първите места. Той няма до сега загуба, а аз имам само едно второ място на второто ми състезание. На всички други турнири съм бил само първи. 2001-ва ми е първото състезание извън страната, като до това време съм играл само в България.

- На колко години беше тогава?

- На 19, а Димитър Попов беше току-що навършил 18 години. След това състезание той получи покана за „Световната купа“, а беше най-младият участник. Нещо от наистина важно значение, е, че Димитър Попов е единственият четири пъти на ред европейски шампион.

- Да те върна малко към студентския живот. Защо записа Руска филология?

- През 2001 година кандидатствах физкултура, но не ме приеха, защото на тройния скок получих двойка. Иначе на езиковата култура се справих добре, но този троен скок ме издъни.

- Какво мислиш за другите видове спорт, като футбол например?

- Футбол не гледам, даже не съм стъпвал на стадио-

на, въпреки че тренираме почти на стадион „Ботев“, не ме влече. Обичам да гледам К1. Той е много близък до нашия, но правилникът е друг. Още повече, че това наистина е спорт, докато карате „Киокушинкай“ е бойно изкуство, в което има традиции и обичаи.

- Кое беше първото нещо, което научи от каратето, когато влезе в залата?

- Спомням си, че първият път в залата имаше изрядна дисциплина, всяко своеволие се наказваше, за да държиш. Второто нещо бе уважението към всичко - учител, зала, бойно изкуство. Всичко се гради на традиции, уважение и обноски, които развиват в теб моралните ценности.

- Разкажи за преживяването вътре, на някой финал или полуфинал?

- На световното първенство в Япония 2003 имах уникалния шанс да играя срещу Накамото - легенда в този спорт. Още на 21 години той става световен шампион и печели световната купа, както и два по-редни шампионата на Япония. Там всеки спечелен шампионат означава, че си спечелил Световното първенство. Самият Накамото е уникален с това, че въведе много нови неща като игра. В Япония е много известен и аз много му се въз-

ВИЗИТКА

Валери Димитров е роден на 24 октомври 1981 година. Зодия Скорпион. В Пловдивския университет следва Руска филология, 4-ти курс. Занимава се с карате (Киокушинкай) от 1995 година. Национален състезател, 2-ри дан. Спечелил е следните отличия от европейски първенства: 2001 (Мадрид) - шампион в категория -до 80 кг, 2002 (Унгария) - шампион на „Абсолютна категория“, 2003 (Литва) - второ място до 80 кг, 2005 (Дания) - шампион до 90 кг, 4-то място на световно първенство през 2003 г.

хищавам. Тази среща ще остане завинаги в съзнанието ми. Съприкосновението с него беше като един тест за мен, за моята психика. Той също е човек, но голямото му име ми вдъхва респект и психически ставам много натоварен. През цялото време няхахме голяма комуникация, но за мен това си остава най-ценният момент. И други запомнящи моменти са ми срещите с президента на световната организация шихан Мидори, който има 6-ти дан и е световен шампион от 1991 година.

- Какво се случи на последното Европейско първенство?

- То се проведе на 8-9 април в Копенхаген. Като цяло националният отбор има вицеевропейска титла при юношите и 2 трети места. А при мъжете аз и Димитър Попов станахме първи. При жените Боряна Димитрова се класира втора.

- Отнасят ли се вече с уважение към вас и към страната ни?

- Познават ме и мен и Митко. По принцип всички каратисти много се уважават, защото и да загубиш това още повече засилва уважението.

- Чувстваш ли се известен след толкова титли?

- Не, не искам да съм известен. Точно това е донякъде чарът на този вид спорт, че не му се отдава

толкова голяма важност у нас. Не искам да ставаме като футболистите. Но понякога след толкова тренировки ми пречи и на университета, не че се извинявам, но...

- Накъде мислиш да се ориентираш след завършването ти?

- По голямата част от Европа са рускоговорящи и там контактите ще ми помогнат доста. Искам да продължа с магистратура, но се колебая между руска и английска филология.

- Имаш ли мотив, девиз, който да те води на тренировки, състезания и т.н.?

- Много майсторско звучи да пожелаеш на някой, това и това. Успехите са плод на всеки един, който е около теб, който ти създава условия за игра. Аз съм просто едно лице там. Искам хората да намерят повече стимул за живот, да не се гледат само колите и парите. Да прочетат повече руска класическа литература, шегувам се, естествено.

- Кой е любимият ти автор?

- О те са много - Толстой, Пушкин, Достоевски. То е като срещата с различни хора, всеки ти дава нещо ново. Това е хубаво на литературата, че половината свят се е събрал в нея, а другата половина ги чете.

**Интервю
на Васил КИРИЗИЕВ**

ПРЕДВАРИТЕЛНИ КАНДИДАТСТУДЕНТСКИ ИЗПИТИ

Пловдивският университет „Паисий Хилендарски“ ще проведе тази година предварителни кандидатстудентски изпити, както следва:

БЪЛГАРСКИ ЕЗИК -
5 юни 2005 г. (неделя);
МАТЕМАТИКА -
6 юни 2005 г. (понеделник);
АНГЛИЙСКИ ЕЗИК -
7 юни 2005 г. (вторник);
ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ -
8 юни 2005 г. (сряда);
ИНФОРМАТИКА -
9 юни 2005 г. (четвъртък);
БЪЛГАРСКА ЛИТЕРАТУРА -
9 юни 2005 г. (четвъртък).

На предварителните изпити могат да се явят лица, завършили средно образование в предишни години или дипломиращи се през

учебната 2004/05 година, като с получените оценки могат да участват в класирането или да се явят отново на същите изпити, ако получената оценка не ги задоволява.

При формиране на бала за класирането се взема високата от двете оценки, ако кандидатстващите са се явили както на предварителните, така и на конкурсните изпити през юли.

С резултатите от предварителните конкурсни изпити може да се участва в общото класиране при положение, че кандидатстудентите отговарят на условията за кандидатстване и подадат съответните документи в утвърдените срокове през месец юни 2005 г.

ВИЦАРИЯ

● Студент се прибира след изпит. Съквартирантът му го пита:

- Е, как мина?
- Ами как, в две части - тържествена и божествена. Първо тържествената - професорът в костюм и аз с костюм, той с вратовръзка и аз с вратовръзка.
- Ами божествената?
- Той започна да пита, а аз да се кръстя. После аз да отговарям, а той да се кръсти.

● Двама студенти съквартиранти си говорят:

- Много е тежко положението с храната... без никакви доходи... Искаш ли да си вземем едно прасе и да си го гледаме на терасата?

- Стига бе... Много е мръсно!

- Нищо. То ще свикне...

● Изпит. Преподавател:

- Защо ми намигате?

Студент:

- Сигнализирам, че зна-

нията ми са на привършване.

● След студентски изпит:

- Предах бял лист.
- И аз предах бял лист.
- Ей, да не помислят че сме преписвали.

● Колега вие били ли сте редовно на лекциите ми?

- Разбира се, господине.
- Но аз не съм ви вждал никога! Къде седяхте?

- Зад колоната господине...

- Ама че работа! Петдесет сантиметра колона, а вие сте седемнадесетият студент, който е седял зад нея.

● - Честито! Чух че си защитил докторска теза. Каква беше темата?

- "Относно екстензията на захарозоамилозния гел".

- Ей, много е завъртяно. Можеш ли да ми го обясниш по-простичко?

СЕДМА НАЦИОНАЛНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ ЗА СТУДЕНТИ И ДОКТОРАНТИ

Конференцията ще се проведе на 12 и 13 май 2005 г. в гр. Пловдив (Дом на учениците, ул. „Митрополит Паисий“ № 6). Заседанията ще се организират в две основни секции - по езикознание и по литературознание (за бакалаври, магистри и док-

торанти). Текстове на докторантите, както и на студентите, отличени с първа награда, ще бъдат отпечатани в Научните трудове на Пловдивския университет; предвижда се и издаването на сборник с всички отличени доклади.

Задачи. Главоблъсканици

1. Преливане

Разполагаме със следните два съда. Как да загребем от езеро точно 3 л. вода?

2. Студентка задава на професора следния въпрос за съобразителност: „Уважаеми г-н професор! Не бихте ли могли да хвърлите тенисна топка така, че като прелети кратко разстояние да спре и да започне да се движи в обратна посока?“

ОТГОВОРИ НА ЗАДАЧИТЕ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

1. Невъзможно е 44 банкноти по 1 долар да се разположат в 10 джоба, по различен брой във всеки! Даже ако оставим първия джоб празен, а във всеки следващ джоб сложим по един долар повече, ще са ни необходими:

$$1 + 2 + 3 + 4 + 5 + 6 + 7 + 8 + 9 = 45 \text{ долара}$$

Изваждайки по 1 долар от произволен джоб, получаваме два равни броя.

2. Знаете ли процентите?

а) Предметът е поевтинял с 1 %.

б) Заплатата се е увеличила с 32 %.

Подготвил
доц. д-р Георги
КОСТАДИНОВ

- Абе с две думи: Как се разпъват локуми.

● - Взел ли си изпита по анатомия?

- Не, хванаха ме да преписвам.

- Как стана това?

- Видяха ме, че си броя ребрата.

● Професор дълго мъчи студент за тройка:

- Добре! Кажете нещо, което си чел от лекциите!

Студентът мълчи.

- Добре, добре... тогава поне кажете кой ви четете лекциите?

Студентът отново мълчи.

- Ще ти дам насочващ въпрос: ти или аз?

● Надпис на вратата на студентско общежитие:

„Не ме будете! Нищо не искам, никъде няма да ходя, на никого нищо не дължа!“

● Професор-ларинголог пита нещо един студент. Студентът не знае и се оправдава:

- Този въпрос е свързан с гърлото, аз искам да ставам специалист по нос.

- Така ли, колега? И по коя ноздра ще се специализирате?

КРЪСТОСЛОВИЦА

КРЪСТОСЛОВИЦА

КРЪСТОСЛОВИЦА

ДОВОД ДОКА- ЗАТЕЛСТВО	БОННО ОТРОПНО БОШЕСТВО	АРХИСТУНО- ТО ИМЕ НА 2 ЛЕШНИКОВ	НЕЙНОМОРОСКА СРЕДНА СТАДНА РИБА	ПОСТ ВЪВ ФУТБОЛА
ЧОВЕК, КОМО ПРЕПАРИРА ЖИВОТИНИ	ЕПОКА ОТ КАМЕШНИЯ ВЕК	ВЕЧЕ СЪЕМЕ, ПОСТЪЛКА		МОСКВИ- ВЕТИ ИЛИТЕЛЕКТ В "СЕРВИСОРКА- ТА НА БАРНИ"
РУСКИ ПИСАТЕЛ- "МАЙКА"			ЕПОКА	
КОЛАНДСКИ ФУТБОЛИСТ- НАПАДАТЕЛ			ОУКОР НА ПОМЕ- ЩЕНИЕ	
			ШИЛ НАШИ ШАМПОАН	
ПРЕДАНИЕ, ЛЕГЕНДА		МАРКА НЕИНСКИ ПРЕВЕЩА МАШИНИ		
ПАРТИНИ НА НА ТЕНИС		ОБЩЕСТВЕНА ПРОСЛОВИЦА		
		ГОДОВА ОБЩНОСТ		НАША ДРАМА И АРТИСТКА
		ТРЕСАВИЩЕ		
СРЕВНОГР. КОМЕРСНА ПИСА	ДРЕВНА ГРАБАМКА ПТИЦА			АНТИЧЕН ОУКОР
	СЕЛАНЩЕ В БЪЛГАРСКА ОБЛАСТ			
			РУСКИ ДРАМАТУРГ	
			ФУТБОЛИСТ НА БАРСЕЛОНА	
НАШЕ ТРАНС- ВИСИОН- НО МАЩО	УПРАВА НА САЩ ЗА КОСМИЧ. ИССЛЕДВАННИ		УНГ. ПОСТ- ТЪРВЕ И ДАБТОР	
	СТАРА ФР. ЗЛАТНА МОНЕТА		ПЪРНАДА ЗА ПЪРВАКЪТЕ	
			ВОКАЛЪК	
			МАРКА ЗА ЕЛ. СЪПРО- ТЪВЛЕНИЕ	
МОДИФИКА- ЦИЯ НА "ФАТ"				
ФР. ПИСАТЕЛ "ДНОГЕН"		БЕЛЕЗНИЩА		
		ВЛАДЕНИЕ НА ЕМИР		

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ

ТИЛЪО ТИЛЕВ – главен редактор, доц. д-р Владимир ЯНЕВ, доц. д-р ЖОРЖЕТА ЧОЛАКОВА,
СТЕФАН СТОЯНОВ – фотограф, ас. ЕВЕЛИНА ДАСКАЛОВА, гл. ас. д-р ИВАН ПОПОВ, гл. ас. д-р ЛЮБА ПОПОВА,
гл. ас. ОГНЯН КОЙЧЕВ, доц. д-р СНЕЖАНА МАГАЕВА

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА: Пловдив, 4000, ул. „Цар Асен“, №24, тел.: 261 477

ПРИЕМНО ВРЕМЕ: всеки ден от 10.00 до 14.00 часа

ВЕСТНИКА МОЖЕ ДА НАМЕРИТЕ В ИНТЕРНЕТ НА АДРЕС: <http://www.fmi-plovdiv.org>

Електронният вариант се прави от СТЕФАН ДЖУКЕЛОВ
Текстове и мнения изпращайте на e-mail: vestnik_pu@abv.bg